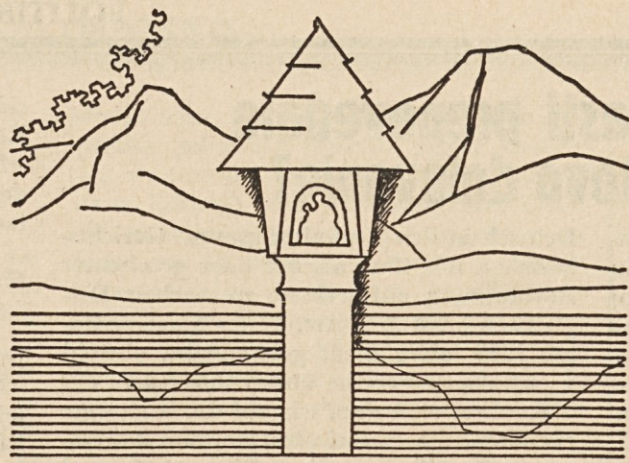

NAS TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETNIK XXII. / ŠTEVILKA 49

CELOVEC, DNE 3. DECEMBRA 1970

CENA 2.50 ŠILINGA

OB ROBU KOROŠKE PRORAČUNSKÉ DEBATE:

Koroški Slovenci želimo živeti v resnični enakopravnosti!

Pretekla proračunska debata v koroškem deželnem zboru je spet — vsaj v prvi fazi — stala v znamenju nerešene problematike slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Kakor smo poročali že v zadnji izdaji NT, je, po tozadevnih iznašanjih svobodnjaškega poslanca Kaufmanna, tudi klubski načelnik ÖVP poslanec Knafl zavzel stališče do odprte problematike. Ker je moral v javnosti na osnovi poročil v dnevnem koroškem časopisju nastati vtis, da je zahtevala koroška ÖVP ugotavljanje manjšine, prinašamo originalni tekst Knafljevih izjav.

»Ich möchte namens meiner Partei das Bedauern ausdrücken, daß es nicht gelingt, die Probleme der Minderheit, im Zusammenhang mit dem Staatsvertrag, aus dem Parteienstreit herauszuhalten. Wir hielten es für den glücklichsten Vorgang, wenn alle im Landtag vertretenen Parteien, unter Vorsitz des Herrn Landeshauptmannes, sich auf eine gemeinsame Linie gegenüber der im Lande lebenden Minderheit zusammenfinden könnten. Da dies aber anscheinend nicht möglich ist, hat sich die Österreichische Volkspartei neuerlich sehr eingehend mit den Verpflichtungen aus dem Staatsvertrag gegenüber der Minderheit befaßt und ist zur Erkenntnis gekommen, daß es am besten der Entspannung dienen würde, wenn gerade die Bevölkerung, die es betrifft, Entscheidungen treffen könnte. Die ÖVP hat in diesem Sinne einen Gesetzentwurf ausgearbeitet, der den Gemeinden der betroffenen Landesteile ermöglichen soll, die offenen Fragen durch Volksentscheid zu lösen. Die ÖVP steht nach wie vor auf den Grundsätzen dieses Gesetzentwurfes vom 27. 4. 1967 und kann die anderen Parteien nur auffordern, über diesen Gesetzentwurf in Verhandlung zu treten.

Es wird dabei nicht zu übersehen sein, daß es unmöglich ist, eine Lösung zu finden, die den Extremisten voll entspricht. Wohl aber muß und kann eine Lösung gefunden werden, die der Mehrheit der in diesem Raum lebenden Bevölkerung die Spannung nimmt und der Minderheit das Gefühl vermittelt, frei in einem freien Staat zu leben.«

Zakonski osnutek, o katerem govori predlog, je bil izdelan v igredi 1967 na Dunaju in predvideva izvajanje zaščitnih manjšinskih določil vseh povsod tam, kjer zahteva tretjina občinskih odbornikov občinsko ljudsko glasovanje in kjer se v ljudskem glasovanju odloči tretjina občinskega prebivalstva za dvojezične napise itd. Že 7. julija 1967 so zastopniki koroških Slovencev pri razgovoru na Dunaju omenjeni osnutek odklonili.

Dr. Reginald Vospornik, predsednik NskS, je v razgovoru s celovško Volkszeitung z dne 28. XI. 1970, kjer sta sodelovala tudi klubski načelnik Knafl in strankin načelnik dež. svetnik Bacher, iznesel tudi temeljne pomisleke koroških Slovencev in navedel predvsem dva vzroka za odklonilno stališče:

1. O tem, ali naj država izvede mednarodno zajamčene obveznosti, ki izvirajo iz člena 7 avstr. državne pogodbe, ne more biti glasovanja.

2. Ob realizaciji tega zakonskega osnutka bi nastala pravna negotovost, kajti le občinski odbornikom in njih mili volji bi bilo prepuščeno, ali se naj določila izpolnijo ali ne. Ne glede na to, da bi nov občinski odbor (po naslednjih volitvah!) lahko ukrepal drugače.

Treba pa je pribiti, da izvajanja klubskega načelnika Knafla nikakor niso merila v smer zahteve po ugotavljanju manjšine. To je razvidno tudi

iz izjav strankinega načelnika Bacherja, ki v omenjenem razgovoru izrecno poudari, da se naj koroškim Slovincem ne vsili nobena rešitev. Dobesedno pravi:

»Die Kärntner ÖVP war, ist und bleibt bemüht, die Frage der slowenischen Volksgruppe aus dem parteipolitischen Streit herauszuhalten. Wir haben die Anliegen der Minderheit, vor allem auf wirtschaftlichem Gebiet, nicht nur anerkannt, sondern zu ihrer Lösung entscheidend beigetragen. Wir sind uns auch der Bedeutung des kulturellen Lebens dieser Volksgruppe bewußt.

Wenn die ÖVP Initiativen zur Lösung noch offener Fragen unternommen hat, so unter Berücksichtigung der Tatsache, daß mit dem gelegentlichen Erwähnen von of-

In poslanec dr. Paulitsch (ÖVP) je v radijski oddaji 27. XI. povedal sledeče:

Die Fragen der slowenischen Volksgruppe in Kärnten haben im Zusammenhang mit der Debatte im Kärntner Landtag eine neuerliche Aktualität erreicht. Die sehr klare Stellungnahme des Generalredners der ÖVP, Abg. Knafl, wurde von der SPÖ benützt, um der ÖVP Interpretationen zu unterstellen, die mit den Aussagen des Sprechers der ÖVP in krassem Widerspruch stehen, so daß es zu einer Wiederholung dieses Teiles der Rede kam. Seitens der ÖVP wurde der Wunsch ausgedrückt, im Lande eine gemeinsame Linie aller Parteien in dieser Frage zu erreichen, um einerseits die Verpflichtungen des Staatsvertrages zu erfüllen, die von der slowenischen Volksgruppe immer wieder gefordert wird und andererseits diese Frage mit den Vorstellungen der Minderheit zu koordinieren. Die ÖVP vertritt daher die Meinung, daß die Bevölkerung, die diese Fragen betrifft, darüber selbst die Entscheidung zu treffen habe, natürlich unter

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU

gostuje s tragedijo Otona Župančiča

Veronika Deseniška

Režija: Franci Križaj
Scena: Avgust Lavrenčič
Kostumi: Mija Jarčeva

V NEDELJO, 6. dec. 1970, ob 11,30 v farni dvorani v ZELENI KAPLI in ob 19,30 v farni dvorani v ŠMIHELU PRI PLIBERKU

PONEDELJEK, 7. dec., ob 19,30 v kino dvorani v BOROVLJAH

TOREK, praznik Brezmadežne, 8. decembra 1970, ob 19. uri v farni dvorani v ŠT. JAKOBU V ROŽU

Na prireditve vas vlijudno vabita
Krščanska kulturna zveza v Celovcu in
Slovenska prosvetna zveza v Celovcu

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, pri voditeljih farnih mladine, v pisarni Krščanske kulturne zveze in Slovenske prosvetne zveze in eno uro pred pričetkom predstav.

fenen Fragen eine Bereinigung nicht erwartet werden kann. Es ist zwangsläufig, daß mit dem Entwurf nicht ein Anspruch auf Vollständigkeit erhoben werden kann. Bei der Erarbeitung des Entwurfes waren wir bemüht, eine echte Diskussionsgrundlage zu schaffen. Es ist selbstverständlich, daß der slowenischen Volksgruppe keine Lösung oktroyiert werden soll.

Der Vorschlag, den unser Klubobmann gemacht hat, daß unter Vorsitz des Landeshauptmannes eine Kommission eingesetzt werden soll, um einen gemeinsamen Standpunkt zu erarbeiten, trägt dem vorhergenannten Grundsatz ebenso Rechnung wie die Überlegung, daß das Minderheitenproblem von Praktikern und Menschen beurteilt, entschieden und gelöst werden soll, die hievon auch betroffen sind.«

Berücksichtigung des Minderheitenrechtes. In dieser Richtung hat die ÖVP einen Entwurf vorgelegt, der den rechtlichen und verfassungsmäßigen Erfordernissen in Erfüllung des Staatsvertrages entspricht. Der ÖVP ist aber bekannt, daß die Minderheit mit der aufgezeigten Form der Regelung nicht einverstanden ist. Man wird die Bemühungen in der aufgezeigten Richtung fortsetzen, mit dem Ziel, die einvernehmliche Lösung zu erreichen. Es ist daher gesamtpolitisch unverantwortbar, wenn die SPÖ in Kärnten Versuche unternimmt, Unruhe und Spannung zu erzeugen, die darauf abzielt, das bestehende Vertrauen zwischen den christlichen Slowenen und der ÖVP zu stören. Mit der Minderheit kann und soll man keine Politik machen, sondern gemeinsam versuchen, die Probleme zu lösen. Die politische Entscheidung

Janko Ogris:

Koroški Slovenci proti ugotavljanju manjšine

»Rad bi, kot pripadnik slovenske skupnosti, katere mentaliteto iz lastnega izkustva resnično poznam, tukaj, v deželnem zboru izrecno opozoril na to, da koroški Slovenci načelno odklanjamo vsakršno koli ugotavljanje manjšine.«

To slovesno izjavo je podal v četrtek, 26. novembra, v deželnem zboru, ob priliki debate o deželnem proračunu (trajala je štiri dni), socialistični poslanec Janko Ogris, kot predstavnik koroških Slovencev. V svojem govoru je Ogris med drugim dejal, da bi bilo prav nespametno izvesti ugotavljanje manjšine proti volji prizadete slovenske skupnosti, ker bi s tem ponovno vzplamtelo sovraštvo med obema narodoma, kar bi imelo za posledico občutno poslabšanje položaja in motenje miru v deželi.

der Kärntner, die der slow. Volksgruppe angehören, muß genauso wie die der anderen Kärntner frei sein und kann nicht mit der Frage der Erfüllung von gesetzlichen Verpflichtungen des Bundesstaates Österreich aus dem Staatsvertrag manipuliert werden.

Uvodnik v socialistični Kärntner Tageszeitung z dne 29. XI. 1970 (ÖVP-Selbstfaller) izraža začudenje nad zadržanjem ÖVP in pravi, da je z objavo dr. Vospornikovega stališča v Volkszeitung nastala »kuriozna situacija«, da je Narodni svet odklonil zakonski osnutek, ki ga je izdelala ÖVP. Na tej situaciji ni nič kurioznega, kajti narodnopolitična organizacija zastopa v prvi vrsti narodno-politične interese. Prav tako kuriozna bi morala po tej logiki koroškega socialističnega glasila biti izvajanja v Slovenskem vestrniku v zadevi izključitve socialistične mladine iz stranke, ki zelo ostro kritizirajo zadržanje koroške socialistične stranke.

Hkrati ponovno poudarjamo, da smo pripravljene za razgovor v kateremkoli vprašanju in da pozdravljamo predlog klubskega načelnika koroške ÖVP Knafla, da bi nadstrankarska komisija pod predsedstvom gospoda deželnega glavarja proučila vsa odprta manjšinska vprašanja in iskala rešitve.

Z veseljem smo vzeli na znanje, da je načelnik parlamentarnega kluba ÖVP prof. dr. Stephan Koren v pismu z dne 17. novembra 1970 odgovoril na vlogo, poslano od proslava 8. novembra na Dunaj, da parlamentarna frakcija ÖVP ne bo podprla morebitne iniciative svobodnjaškega poslanca dr. Scrinzija glede ugotavljanja manjšine. Od socialističnega parlamentarnega kluba do danes nismo dobili odgovora.

IZ VSEBINE:

- Kdaj bodo oblasti prepovedale Heimatdienstovo delovanje? str. 2
- Verdijev »Othello« v celovškem Mestnem gledališču str. 3
- Manjšino je treba podpirati str. 4
- Svet spoznati — svet spremeniti str. 6
- France Bevk: Oče in sin str. 7
- Radiotelevizijski program str. 8

Kdaj bodo oblasti prepovedale Heimatdienstovo delovanje?

Že pred letošnjim 10. oktobrom je Kärntner Heimatdienst zapisal v svojem glasilu Ruf der Heimat, da se mora obrambni boj nadaljeovati vse do tujca, dokler ne izgine eden izmed obeh koroških narodov. Koroški Slovenci s to izjavo nismo šli v javnost pred 10. oktobrom, ker nismo želeli vnašati nemira v priprave za deželni praznik. Ker pa poziv Narodnega sveta koroških Slovencev na veliki proslavi dne 8. novembra v celovškem glasbenem domu na naslov oblasti in gospoda notranjega ministra do danes ni našel odmeva s strani oblasti, smo primorani ponovno opozoriti z vso odločnostjo na to vprašanje.

27. oktobra sta naslovili obe osrednji organizaciji koroških Slovencev (Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev) na predsednika avstrijske republike Franca Jonasa in na notranjega ministra Otta Röscha pismi, v katerih opozarjata obe organizaciji na omejeno zločinsko zadržanje Kärntner Heimatdiensta.

Pismo zveznemu predsedniku Jonasu se glasi:

Sehr geehrten
Herr Bundespräsidenten
Franz Jonas
Wien

Betreff: Fragen der slowenischen Minderheit in Kärnten.

Sehr geehrter Herr Bundespräsident!

Die beiden unterzeichneten Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen wollten Ihre Anwesenheit bei der 50-Jahrfeier der Kärntner Volksabstimmung nicht dazu benutzen, um Sie, sehr geehrter Herr Bundespräsident, auf die nicht erfüllten Versprechungen und die noch nicht durchgeführten Staatsvertragsverpflichtungen zugunsten der slowenischen Minderheit aufmerksam zu machen.

Da der Kärntner Heimatdienst jedoch, wie wir aus der Presse erfahren konnten, die 50-Jahrfeier zum Anlaß nahm, um erneut gegen die Minderheit und ihre Rechte aufzutreten, erachten wir als Vertretung der Kärntner Slowenen es als unsere Pflicht, Sie, sehr geehrter Herr Bundespräsident, auf die noch offene Frage, wie die Zulassung der slowenischen Sprache zusätzlich zum Deutschen als Amtssprache und die Verfassung der Bezeichnungen und Aufschriften topographischer Natur sowohl in slowenischer Sprache wie in

Deutsch in den Verwaltungs- und Gerichtsbezirken mit slowenischer oder gemischter Bevölkerung, aufmerksam zu machen. Desgleichen wird § 5 Art. 7 des Staatsvertrages 1955 leider nicht gehandhabt, obwohl verschiedene Vereine und insbesondere der

Konkret verweisen wir auf die beigelegte entfaltete, die darauf abzielen, der slowenischen Bevölkerung ihre Eigenschaft und ihre Rechte als Minderheit zu nehmen.

Konkret verweisen wir auf die beigelegte Oktober-Nummer »Ruf der Heimat — Mitteilungen des Kärntner Heimatdienstes Nr. 14«, wo auf Seite 2 offen die Fortsetzung des Abwehrkampfes verlangt wird, solange es neben dem deutschen noch ein slowenisches Volk gibt. Wir erblicken in dieser Verhaltensweise eine Tätigkeit, die nach obiger Staatsvertragsbestimmung verboten ist.

Schließlich beinhaltet § 4 Art. 7 des Staatsvertrages die Bestimmung, daß österreichische Staatsangehörige der slowenischen Minderheit in Kärnten an den kulturellen, Verwaltungs- und Gerichtseinrichtungen in diesem Gebiet auf Grund gleicher Bedingungen wie andere österreichische Staatsbürger teilnehmen. In diesem Zusammenhang erhält Art. 68 des Staatsvertrages von St. Germain noch eine besondere Bedeutung.

Die beiden unterzeichneten Organisationen verweisen bei dieser Gelegenheit daher auf ihr Memorandum vom 11. 10. 1955, in dem sie ihre Ansicht zur Interpretation des Artikels 7 des Staatsvertrages im Besonderen und zur Regelung der Minderheitenfrage im Allgemeinen zum Ausdruck brachten. Wir sind der Meinung, daß die darin zum Ausdruck gebrachten Ansichten im Wesentlichen auch heute noch ihre Gültigkeit haben und zielführend sein könnten.

Auf keinen Fall aber kann auf Grund unserer bitteren Erfahrungen die leider in den bisherigen Durchführungsgesetzen verankerte und von deutschnationalistischen Kreisen immer wieder geforderte Minderheitenfeststellung zu einer friedlichen Lösung der offenen Fragen führen, weshalb wir sie als untaugliches und unzeitgemäßes Mittel zur Regelung der Minderheitenfrage mit aller Entschiedenheit ablehnen.

Bei diesem Anlaß bringen wir unsere vorbehaltlose Loyalität und Treue zum Staate Österreich zum Ausdruck und ersuchen Sie, sehr geehrter Herr Bundesprä-

sident, unsere obigen Ausführungen zur Kenntnis zu nehmen und in Ihrer Eigenschaft als oberster Wahrer der Rechte und der Verfassung die entsprechenden Veranlassungen treffen zu wollen.

Mit dem Ausdruck unserer vorzüglichen Hochachtung!

3. novembra 1970 nam je odgovoril predsednikov kabinetni direktor dr. Trescher, da je zvezni predsednik pismo prejel, da pa v okviru ustavno določenega delokroga nima možnost, da bi ukrepal v vprašanih slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Zdi se nam, da je in mora biti državni predsednik vrhovni varuh ustave, predvsem pa varuh človeških pravic vseh državljanov. Zato se ne moremo pridružiti mnenju, da predsednik ne bi imel nobenih možnosti. Prav gotovo nima možnosti neposrednega ukrepanja, vendar lahko napoti potrebne korake.

Zveznemu ministru Röschu pa sta obe organizaciji 27. X. pisala:

An das
Bundesministerium für Inneres
zu Händen des Herrn Bundesministers
Otto Rösch
Herrengasse 7
1010 Wien

OD TEDNA DO TEDNA

NA SREČANJU FURLANSKIH IZSELJENCEV V ŠVICI

Pred kratkim so se v Lausanne v Švici sestali predstavniki furlanskih izseljencev, ki delujejo v Švici. Glavna in skoraj edina točka je bila prošnja, resolucija, ki so jo naslovili na deželo Furlanijo-Julijsko krajino, da bi jo posredovala italijanski vladi.

Izseljenske organizacije so zastopali predstavniki posameznih sekcij in še nekateri politični predstavniki. Društvo slovenskih izseljencev Beneške Slovenije je bilo najbolj zastopano, kar z 19 predstavnikov.

Bistveno za Beneško Slovenijo je pri tem shodu in dokumentu dejstvo, da so furlanske organizacije in društva podprla — in to prostovoljno, brez vsakršnega pritiska — zahtevo slovenske etnične manjšine po pravicah, ki ji pritičejo.

DR. KIRCHSCHLÄGER O IZVAJANJU »PAKETA« ZA JUŽNO TIROLSKO

Avstrijski zunanji minister dr. Rudolf Kirchschläger je na konferenci o avstrijski

Betreff: Tätigkeit gegen § 5 Art. 7 des Staatsvertrages 1955.

Sehr geehrter Herr Bundesminister!

Die unterzeichneten Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen verweisen auf die beigelegte Oktober-Nummer »Ruf der Heimat — Mitteilungen des Kärntner Heimatdienstes Nr. 14«, wo auf Seite 2 offen die Fortsetzung des Abwehrkampfes verlangt wird, solange es neben dem deutschen noch ein slowenisches Volk gibt.

Wir erblicken in dieser Verhaltensweise eine Tätigkeit, die darauf abzielt, der slowenischen Bevölkerung in Kärnten ihre Eigenschaft und ihre Rechte als Minderheit zu nehmen und die nach § 5 Art. 7 des Staatsvertrages 1955 verboten ist.

Mit der Bitte um entsprechendes Einschreiten zeichnen mit Vorzüglicher Hochachtung!

Kljub temu, da je pismo staro več kot mesec dni in kljub javnemu pozivu 1000 koroških Slovencev, naj oblasti končno ukrenejo kaj proti prepovedani Heimatdienstovi dejavnosti, gospod notranji minister do danes ni odgovoril.

Ne moremo si msiliti, da se avstrijske oblasti strinjajo z zločinsko zahtevo po likvidaciji slovenskega naroda, kajti podobne zahteve so prinesle v preteklih desetletjih nad človeštvo neizmerno gorja.

zunanji politiki v letošnjem letu na kratko omenil tudi vprašanje Južne Tirolske. Poudaril je, da Avstrija z zaupanjem pričakuje uresničitev operativnega koledarja in izvajanja »paketa«. Politični učinek tega bo toliko večji, kolikor bodo posamezni ukrepi čimprej uresničeni. Dodal je, da Avstrija mora iskreno priznati, da doslej ni bilo glede tega vprašanja s strani Italije nobene zamude.

OZN BO PROUČILA POLOŽAJ ARABCEV NA ZASEDENEM OZEMLJU

Glavna skupščina OZN je sklenila vključiti v svoj dnevni red kot »nujno in važno vprašanje« poročilo posebne komisije svetovne organizacije o položaju arabskega prebivalstva na zasedanih ozemljih. Komisija je med preiskavo na zasedanih ozemljih ugotovila vrsto kršitev človeških pravic, ki jih predvideva listina OZN.

Predstavniki Izraela je preiskovalno komisijo označili za »protiustavno-nezakonito in priustransko« ter izjavili, da Izrael zavira poročilo komisije.

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — KOMENTAR — TEDENSKO OGLEDALO

DIE VORWEGGENOMMENE KOALITION SPÖ—FPÖ

Kreisky: Testamentsvollstrecker Olahs

VON HANS MAGENSCHAB

To, kar smo v NT zapisali že kmalu po 1. marcu 1970, ko je socialistična stranka bila nepričakovano zmagovavka, se je zdaj z vso jasnostjo uresničilo: koalicija med SPÖ in FPÖ. V tej luči je možno tudi razumeti vso umazano afero okoli ministra Öllingerja. Danes vam prinašamo članek iz zadnje številke uglednega avstrijskega tednika »Die Furche« o najnovejšem razvoju v dunajskem parlamentu (Op. uredn.).

Die Katze ist jetzt aus dem Sack. Nach dem 20. November 1970 werden die Uhren in der österreichischen Innenpolitik ein wenig anders gehen. Die Zeiger sind blaurot.

Seit dem 20. November stecken SPÖ und FPÖ nunmehr im gleichen Räderwerk. Doktor Kreisky hat das Schicksal seiner Minderheitsregierung mit einer Wahlrechtsreform verklammert, die ihm auch im Fall von Neuwahlen keine absolute Mehrheit der SPÖ bringen wird. Koalitionen kann ein Bundeskanzler Kreisky aber ernstlich nur mehr mit der FPÖ eingehen.

Die Zustimmung der FPÖ zum ersten sozialistischen Budget ist mehr als ein Schaukelakt. Es ist die Zustimmung der Nationalen zum Arbeitsprogramm der sozialistischen Regierung.

Wer noch im Sommer den Meldungen des »Spiegel« nicht glauben wollte, daß zwischen SPÖ und FPÖ ein Pakt besteht, weiß es nun schon genauer. Was 1963 und 1964 Franz Olah nicht gelang, ist jetzt (fast) schon perfekt: eine geheime Koalition. Kreisky als Testamentsvollstrecker Olahs...

Die Taktik — zwischen Polstertüren im Han-

senbau des Parlaments noch blumenreich umschrieben — zeichnet sich ab:

Die FPÖ soll vorderhand als Schraubenzieher das Gebälk der »schwarzen« Reichshälfte Österreichs lockern; die FPÖ bringt als Budgeterfolg gerade bürgerlichen Wählergruppen einiges:

- Den Weinbauern das Auslaufen der Weinsteuer, das unter ÖVP-Ministern nie zu erreichen war;

- den Arrivierteren im Land das Ende der zehnprozentigen Autosteuer, die auch den Handel jammern ließ;

- allen Bauern einen höheren Dieselpreisausgleich.

Die »Skandinavisierung« der ÖVP soll weitergehen. Stück für Stück sollen selbst Stammwähler unsicher werden: schon spricht die SPÖ von der Rückgängigmachung des erhöhten Mietzinses für Geschäftslokale, was weiland tausende Greißler und Handwerker sauer gegen die Volkspartei stimmte. Jetzt hat man den katholischen Privatschulen angeboten, was man selbst jahrzehntlang (noch in der Koalition) verweigerte. Und schon hört man von massiven Hilfen für die Bauern, sofern sie aus der Bündelphalanx der ÖVP ausscheren.

Ist aber einmal der Wählerblock der Volkspartei an den Rändern »zerfranst«, dann sucht man sich die Stunde für Neuwahlen gut aus. Die Wahlreform wird die Zahl der FPÖ-Mandate wahrscheinlich fast verdoppeln — der Vorsprung der SPÖ scheint ausbaubar zu sein. Und wann schlägt für Rot und Blau die beste Neuwahlstunde? Dann, wenn die Volkspartei ohne erklärten Führer, geschwächt aus mißlungenen Bundespräsidentenwahlen und mit leerer

Kasse Erholung braucht. Das ist — man nehme den politischen Kalender zur Hand — im späten Frühling der Fall — im Mai oder noch besser sogar im Juni 1971 —, besonders dann, wenn schon die ersten Kolonnen nach Süden fahren...

Der Vorsprung einer rotblauen Koalition darf realistischerweise bei Vermehrung der Nationalratssitze mit 15 Mandaten veranschlagt werden. Und was Brandt und Scheel im September 1969 wagten, werden mit sicherem Parlamentspolster erst recht Kreisky und Peter tun.

Wer könnte sie hindern?

Seit dem 20. November sind die Möglichkeiten begrenzt.

Die Volkspartei steht noch immer im Out. Auch jene, die mit Fußballregeln unvertraut sind, wissen, daß da Torschüsse nicht möglich sind. Und daß man zurück aufs Spielfeld muß. Spielen aber heißt auch im Fußball Kämpfen.

Wer jetzt noch (wie am Semmering während der ÖVP-Klausur) meint, mit den Freiheitlichen ins Gespräch kommen zu können, der hat verschlafen. Es gibt nur mehr eine ÖVP-Chance: absolute und konsequente Oppositionspolitik, kein Schielen nach (alten) Freunden, kein Hoffen auf ein Wunder. Wie es geht, demonstrierte letzten Sonntag der christlich-soziale Gesinnungsfreund Franz Josef Strauß an Isar und oberer Donau.

Man wird sich in der Volkspartei zur Härte entschließen müssen: gegen die Regierung, ihre Verbündeten und gegen sich selbst. Das Brot der Opposition ist hart. Man wird im Klub der ÖVP jetzt besser lernen können, wie man Oppositionspolitik macht. Das hat die SPÖ nach 1966 auch gelernt (und die Wunden »Dringlicher Anfragen« zieren noch heute die Exminister der ÖVP), das hat die FPÖ schon in der Koalition vorgemacht (und wird auch weiterhin genügend Chutze besitzen, sich auch jetzt noch als Opposition aufzuspielen).

Die Volkspartei wird Ordnung in ihre Finanzen bringen müssen: die Wahlgänge der näch-

sten Zeit werden viel Geld kosten. Sie wird endlich ihre Bündelstruktur auf Wirksamkeit zu überprüfen haben. Seit dem Parteitag im Mai dieses Jahres ist von diesen Versprechungen noch gar nichts realisiert. Auch ohne eigene Zeitung in Ostösterreich wird man sich vom Liebgewordenen trennen und dem Notwendigen den Vorrang einräumen müssen.

Denn so dubios sind die Chancen der Volkspartei auch wieder nicht:

- Die SPÖ-Regierung wird Schwächeerscheinungen zeigen, wenn man sie hart attackiert — vor allem in jenen Bereichen, die Dr. Kreisky nicht mit seiner eigenen Person abdecken kann.

- Ein modernes Profil kann der Volkspartei Terraingewinn etwa bei den Angestellten, bei der neuen Klasse der technischen Intelligenz, in den Dienstleistungsbereichen sichern.

- Und die FPÖ ist unversehens — gerade seit dem 20. November, aufreibbar geworden. »Linke« FPÖ-Wähler müssen sich ja fragen, warum sie nicht gleich zum »Schmied« — sprich SPÖ — gehen sollen, anstatt zum »Schmiedel« — sprich FPÖ; »Rechte« FPÖ-Wähler mögen sich fragen, was ihnen die strukturelle Unterstützung der Sozialisten bringt. Und die Prinzip-Oppositionellen (deren es in der FPÖ bekanntlich sehr viele gibt) dürften sich bald von der Partei eines Vizekanzlers Peter abwenden.

»Die Furche« hat nicht erst einmal davor gewarnt, das Zusammenspiel von Rot und Blau zu unterstützen. Was jetzt kommt, läßt nichts Gutes ahnen: ein Wahlrecht, mit hauchdünner Mehrheit durch das Parlament geboxt, wird eine arge Belastung der Zukunft werden. Eine vorweggenommene Koalition, die einer Partei mit mehr als zwei Millionen Wählern auf Dauer keine Chance gibt, schafft ungesunde Frustrationen. Frustrationen schaffen Spannungen. Man sollte das in der SPÖ zumindest bedenken.

GLEDALIŠČE:

Oton Župančič: Veronika Deseniška

VSEBINA TRAGEDIJE:

Smo na gradu Desenice in poslušamo pogovor med Katico, ki služi pri grajskih, in Sido, sestro Veronikinega očeta. Zvemo, da je Veronika vstala že zarana, in ko je hitela čez polje, se je vrhu klanca ustavil neznan jahač. Prideta Deseničan in sosed, postarni graščak, ki snubi Veroniko že od nekdaj, vendar vse bolj za šalo, saj mu

spolnitev želje preprečujejo leta. Tako nam ta dva prizora pripravita srečanje z Veroniko, zvemo, da je godna za možitev in še kasneje, ko ostaneta brat in sestra sama, da kopirni Veronika v veliki svet. Tja ji pripravljata pot Sida, sešila je dragocen plašč, ki naj bi ga Veronika odnesla s sabo v Krško, kjer se mudi grof Friderik Celjan. Plašč je namenjen grofici Jelisavi, Friderikovi soprogi, ki naj bi ji bila Veronika za dvornico.

Ko ostane Veronika sama, ogrnjena v dragocen plašč, se ustavi pred njo neznan vitez — nihče drug kot sam Friderik — in jo pozdravi s preroškimi besedami: »Zdrava, grofica celjska«. V plašč so namreč všite tri zvezde, grb Celjanov. To je ljubezen na prvi pogled, usodna ljubezen, ki določi Veroniki pot in neizogibni konec.

Ker ima uprizoritev enotno prizorišče, so spremembe določene z rekviziti, očitne pa so tudi iz vedenja igralcev. Tako nas naslednje dejanje povede na grad v Krškem. Žid Bonaventura kupčuje z dragoceno sviljo in z baržuni pa tudi s strupi, o mamnimi leki, za katere se zanima grofica Jelisava. Zakon s Friderikom je neizpolnjen, nepošten. Friderik se vdaja nečistim strastem in Jelisava misli na smrt. Ne vedoč za Friderikovo novo ljubezen sprejme Veroniko kot ljubo in zvesto dvornico. Pa tudi Veroniki ni znano, da je Friderik že poročen, niti tega ne ve, da je celjski grof.

Njena ljubezen je slepa, verjame mu, kakor je na drugi strani tudi Friderik ves očičen in svetel od te ljubezni. Ko razkrije Veronika Jelisavi, koga ljubi, valbi Jelisava v skupno smrt tudi Veroniko. Veronika pa že nosi pod srcem dete, odslej se bori tudi zanj, odloči se za življenje. Jelisava odide v svoje sobane, Friderik pa, ki ga Veronika posvari, ne prepreči njenega samomora, prepusti se usodi, ki dela tokrat zanj.

ODMOR.

Drugi del: Friderik se na skrivaj poroči z Veroniko. Kot prvorojenec nosi v sebi še drugo strast: v nasledstvu tekmuje s svojim bratom Hermanom. Zgodi pa se, da se brat smrtno ponesreči. Ko zve za novice, se Friderik ne more premagati, da ne bi jubiliral, celjske zvezde so zdaj samo njegove. Dolgo očetu ne morejo prikrijevati

Lepa predstava Verdijevega „Othella“

Za drugo operno premiero, tokrat je bil na sporedu Verdijev Othello, lahko rečemo, da je bila najboljša predstava, kar smo jih doslej videli zadnja leta v Celovcu. Upravniku Herbertu Wochinzu je samo čestitati, ker je z izborom te Verdijeve umetnine podaril ljubiteljem operne glasbe večer, ki je po umetniški storilnosti presegal vsa pričakovanja.

Verdi je komponiral Othella osem let. Krstna predstava dela je bila leta 1887 v milanski Scali, kjer se je tedaj zbral cvet glasbenega sveta. Predstava je pomenila veliko senzacijo.

KRATKA VSEBINA:

1. dejanje: Močan vihar je uničil turško brodovje, ki je hotelo zasesti otok Ciper, kjer je kot benečanski poveljnik gospodoval Othello. Ljudstvo si je oddahnilo. Jaga razjedajo temni načrti proti Othellu, ki je postavil Cassia in ne njega za pobočnika. V veseli družbi podpihuje Rodriga, naj se bolj zanima za Desdemono (Othellova žena). Prešerno razigranost pretirga Othello. Ko se vse umiri, Desdemona in Othello govorita o ljubezni.

2. dejanje: Cassio se želi za včerajšnje veseljačenje opravičiti. Jago mu svetuje posredovanje Desdemone, kar Cassio sprejme. Na vrtu dohiti Desdemono in jo roti, naj pomiri Othella. V tem pa Jago pripelje Othella na mesto, kjer lahko skrit opazuje Desdemono in Cassia v pogovoru. Ko Desdemona nato pride prosit za Cassia, je Othello ves iz sebe; Desdemona mu hoče položiti na glavo robček, kar pa Othello grobo zavrne, robček pobere Emilia, in ga izroči Jagu, ki snuje spletke naprej: Othellu govori o Cassiu, kako lazi za Desdemono in o robčku, ki da ga je Desdemona poklonila ljubčku. Othello prisreže, da se bo maščeval.

3. dejanje: Strašanska ljubosumnost

sinovo smrt. Ko zve za Friderikovo skrivno poroko, zahteva v interesu celjske vladavine, v interesu državno-političnih koristi, da se Friderik odreče Veroniki. Ker Friderik ne popusti, prenese oče nasledstvo na Hermana. Herman pa je mrtev. V dramatičnem prizoru, ki sledi, si dogodki hitro sledijo. Stari Herman izroči nasledstvo Frideriku s pogojem, da sicer sme še naprej živeti z Veroniko, pred ljudmi pa ne sme veljati kot njegova žena. Friderik se ženi ne odreče, zato morata oba v ječo.

Zadnje dejanje se dogaja na gradu v Celju. Herman je trd, Friderik ne klone. Zato mora Veronika pred sodnike, obtožena čarovništva. Toda pravdač, ki ga Herman pokliče, najde v Veroniki sled čiste nedolžnosti. Talkole pravi zanj in za Friderika: »Ljubezni silni pala sta v oblast, to jima je ves greh.« Zdaj pokliče Herman ujetega Žida Bonaventuro, pošlje ga k Veroniki, da bi jo zastupil. Izmučena Veronika pa od žalosti umre sama. Friderik najde mrtvo Veroniko.

grize Othella: Od Desdemone zahteva robček, ki ga obupana Desdemona ne more najti, za kar jo Othello spodi od sebe. Nato prisluškuje pogovoru Jaga in Cassia, v katerem prvi obrača besede tako, da bi se iz njih res dalo sklepati na Desdemonino nezvestobo. Celo robček podtakne Cassiu. To Othellu zadošča; od Jaga zahteva strup za Desdemono. Montano prinese Othellu povabilo za Benetke. V času odsotnosti naj bi ga nadomeščal Cassio. Desdemona ga prosi, naj se pobota s Cassiom, kar Othello odkloni in pobije Desdemono na tla.

4. dejanje: Emilia spravlja nemirno Desdemono k počitku. Zakaj se danes spominja mladih dni, zgodbe o vrbi, zakaj želi poročno obleko? Ko se v palači vse umiri, vstopi Othello in po krajšem prepiru Desdemono zadavi. Tudi Emilio, ki priteče Desdemoni na pomoč, hoče umoriti, ker sumi, da je pomagala Desdemoni. Na njen krik prihite vojaki in Jago. Ni bilo potrebno izgubljati veliko besed, da je Othello spoznal svojo zmotno in zločinsko Jagovo naravo. Vpričo vseh se nabode na meč in umre ob Desdemoni.

Naslovno vlogo Othella je igral in pel tenorist Jakob Roden. Njegovo do norosti segajoče ljubosumje, shicofreno omahovanje med ljubeznijo in sovraštvom, ter psihopatični kompleks manjvrednosti, da je zamorec, v igralskem oziru skoraj več ne dopušta nobenega stopnjevanja. K temu se druži še njegov krepki, bleščeči junaški tenor, ki je pokazal vse svoje odlike v ariji prvega dejanja, ko Desdemona in Othello govorita o ljubezni. Še bolj je glasovno ugajala sopranistka Nelly Ailakowa kot Desdemona, Othellova soproga, ki je s pevsko kulturo navdušila poslušalce s svojimi prekrasnimi piami in pianissimi, ki so prišli najbolj do veljave v ariji »Ave Marija« v 4. dejanju. Njena igralska kreacija te presunja v dno srca, kar še pojačuje tragiko dejanja.

Zraven teh dveh umetnikov je treba omeniti še tretjega gosta, in sicer romunskega baritonista Georga Ionesca, ki je podal Jaga s krasnim modularajočim baritonom, katerega lepota je v mezza-voce petju. Tudi tenorist Julius Best, ki je kreiral kapetana Cassia, se je s prijetnim glasom dobro znašel med trojico omenjenih opernih umetnikov.

V manjših vlogah so nastopili še Helmut Berger (Lodovico), Hubert

Arrigo Boito, pesnik in komponist, je priredil Shakespearevega Othella brez nevarnosti za njegovo kvaliteto: Boitov libreto (prevod Shakespeareove tragedije) je izredna literarna stvaritev, ki se more primerjati le z najboljšimi tovrstnimi deli v svetovni literaturi.

Na sliki glavna nosilca Verdijeve opere: Nelly Ailakowa (Desdemona) in Jakob Roden (Othello).

SLOVENC

doma in po svetu

Karel Jereb papežev poveljnik pilot

Med poveljniki piloti, ki vodijo letalo, v katerem se vozi sv. oče Pavel VI., je tudi Slovenec Karel Jereb. Zanimiv bi bil razgovor s tem poveljnikom, ki ima visoko mesto v družbi »Alitalia«.

Ladislav Josip Bevc — 80-letnik

V mestu Napa v Kaliforniji v ZDA je pred kratkim slavil osemdesetletnico svojega rojstva dipl. inž. Ladislav Josip Bevc, doma iz škocijana. Lep življenjski jubilej je doživel v polni aktivnosti kot pooblaščen gradbeni inženir v Napi in kot vodilna politična osebnost v naprednih vrstah slovenske emigracije.

Gern will auch in Vorweihnachtstagen dein Kaufmann dich auf Händen tragen, doch er gerät in Schwierigkeit, kommt jeder zu der selben Zeit!

DAS IST DANN NICHT SEHR VORTEILHAFT, MEINT DIE KÄRNTNER KAUFMANNSCHAFT!

Trattinig (Montano), Helga Wagner (Emilia, Jagova žena) in Leo Decker (Rodrigo).

Za dirigentskim pultom se je predstavil Robert Filzwieser, ki je imel pevce in orkester dobro v svojih rokah ter je imel najboljše momente v dramatičnih finalih. Odersko dogajanje je mojstrsko vodil grški režiser Evangelatos, dočim je svoj delež h čudovito uspehi uprizoritvi Othella prispevala tudi skladno zamišljena scenerija in kostumi Grka Stefanellis-a. Tudi zbor, ki ga je naštudiral Mayrhofer, zasluži pohvalo.

Na koncu predstave so dolgo trajajoči aplavzi avditorija dokazali, kako hvaležno je bilo občinstvo umetnikom za izreden glasbeni večer.

B. L.

Nova jugoslovanska državna himna

Zveza skladateljev Jugoslavije je razpisala natečaj za najboljšo melodijo državne himne. (Pred vojno je bila jugoslovanska državna himna sestavljena iz treh melodij: »Bože pravde« — državne himne stare Srbije — »Lepa naša domovina« in »Naprej zastava slave«, v povojnem času so se začasno, odločili za himno »Hej Slovani«, ki jo imajo tudi Poljaki kot državno).

Natečaja so se udeležili kar 204 glasbeniki. Zveza glasbenikov Jugoslavije je podelila edino nagrado makedonskemu skladatelju Tatiju Hrisiku. Tajnik Zveze glasbenikov Vojislav Kostič je častnikarjem izjavil, da je Hrisikovo »Svečano pesem« poslušal predsednik Zvezne skupščine in da bodo kmalu zadevo rešili s tem, da bodo Hrisikovo melodijo proglasili za novo državno himno.

● V torek popoldne so v Domu umetnikov odprli tradicionalno božično razstavo koroških likovnikov. Razstava bo odprta do 20. decembra, od 14. do 19. ure, v soboto, nedeljo in na praznik pa od 10. do 19. ure.

● Zaradi velikega interesa je Galerija 61 podaljšala do 12. dec. grafično razstavo našega rojaka Valentina Omana.

Važen šolskozgodovinski zbornik pred izidom

Lani je minilo 100 let, odkar je bila na Slovenskem uvedena 8-letna šolska obveznost za vse slovenske otroke. V znamenje te stoletnice je slovenski šolski muzej v Ljubljani pripravil in založil zbornik OSNOVNA ŠOLA NA SLOVENSKEM 1869—1969, ki so ga uredili dr. Vlado Schmidt, dr. Vasilij Melik in France Ostanek. Obsegal bo blizu 700 strani.

V zborniku deluje nad 15 pedagoških delavcev, ki so po zgodovinskih virih obdelali posamezna področja iz razvoja slovenske šole v zadnjih 100 letih. V tem delu bo prvič pri nas kritično obravnavano važno obdobje iz slovenske šolske zgodovine, ki je prineslo slovenskemu narodu poleg določenih bridkosti tudi razveseljivo napredek v obveznem šolstvu, zlasti po letu 1918. V tem stoletnem razvoju so tudi učitelji in slovenski župani prispevali precejšen delež, da so se nekdanje dvojezične slovensko-nemške šole postopno spreminjale v prave slovenske vzgojno učne zavode.

V prvem delu zbornika so tile prispevki:

dr. V. Melik: Slovenci in šolska zakonodaja pred 100 leti;

dr. V. Schmidt: Osnovna šola in osnovnošolska zakonodaja pred 100 leti;

dr. J. Sagadin: Kvantitativna analiza razvoja osnovnega šolstva v razdobju 1871 do 1941;

L. Ude: Zgodovina slovenskega pouka na koroških osnovnih šolah;

D. Pahor: Pregled razvoja osnovnega šolstva na zahodnem robu slovenskega ozemlja;

dr. F. Strmčnik: Razvoj izobraževanja osnovnošolskega učiteljstva na Slovenskem v obdobju od leta 1869 do razpada Avstro-Ogrske.

V drugem delu zbornika pa obravnavajo avtorji razvoj pouka posameznih učnih predmetov ter ga vrednotijo do današnjih dni. Svoje razprave s tega področja so prispevali: Albert Žerjav, Alfonz Kopriva, Venčeslav Čopič, Janez Tomšič, Drago Stepišnik, Venčeslav Winkler, France Ostanek in Anica Dolanc.

Ob robu povedano

SEVEDA PROTI!

Hoooooruk! Že zopet se zaganjajo, gospodje od Heimatdiensta, vselej domovini zveste organizacije, ki je pozvala pred 10. oktobrom Korošce k »Endlösung« slovenskega vprašanja na Koroškem.

Skrbi in srbi jih vse, kar je v zvezi z južno Koroško. Cudimo se, kako so mogli ti ljudje tako vzljubiti to prekleto južno Koroško, ko smo jim pa mi prebivalci teh krajev, mi koroški Slovenci, tako tesno pri srcu.

Tokrat pozivajo v celovski »Kleine Zeitung« (27. nov. 1970, str. 6, levo spodaj) Korošce k budnosti, pazljivosti, kajti v zaključku svojega Menetekelfaresa pišejo: »Če pa bodo nadaljevali trenutna pogajanja z »Gorenjem«, se bo videl Koroški domovinski svet (Kärntner Heimatdienst) v interesu Koroške primorane, da bo skrbel za ustrezno obveščanje prebivalstva.«

Le kako hočejo obveščati nas prizadete? Ali nam bojo priskrbeli oni primerna delovna mesta. Naravnost bebasta je trditev, da bo sledilo slovensko podseljevanje južne Koroške. O nemški, ki jo pospešujejo sami, seveda molčijo. Auf daß dies Land für immer deutsch bleibe! Sklicujejo se na duhovne preteklosti, na leto 1920, na leto 1945, ko meja še ni bila varna. Kdo pa je zavojeval Avstrijo leta 1938? Takrat so seveda pozdravljali svojega führerja Adolfa.

Pravijo, da ne bo več dovolj delovne sile, ko bi prišla v Velikovec švicarska tvrdka Wild. Ona bo baje požrla vse delavce.

In kaj, gospodje od budnega Heimatdiensta, bi povzeli, ko bi se najavila za Pliberk kaka nemška tovarna, ali ameriška, italijanska, angleška, karkoli, samo ne slovenska? Ali bi merili z isto mero kot sedaj?

sova

Bil je junak . . .

Rojakovemu očetu v spomin

Mnogo se govori in piše o junakih današnjega sveta. Kdo je junak? Po mnenju sodobnega sveta samo tisti, čigar ime tvori uvodne vrstice raznih časopisov in se vsepovsod izgovarja, morda kak L. Armstrong, J. Rindt in drugi. Toda ali ni tudi med nami dosti, morda še večjih junakov.

Ta, čigar spominu veljajo le-te vrstice, je v svojem življenju izvršil marsikatero junško dejanje. Bil je Slovenec, skoraj devetdeset let. Že to dejstvo ga je stalo zvrhano mero poguma. Preživel je dve svetovni vojni, doživel težke medvojne in povojne čase. Vedel je pripovedovati o marsikaterem bridkem doživetju, a tudi o veselih utrinkih svojega življenja. Tožil ni zlepa. Le o tem je večkrat pripovedoval, kako se je branil v plebiscitnem času pred nasprotniki, ki so ga zahrbtno napadali. Gotovim ljudem je pač bil v napoto. Razumljivo: Bil je eden izmed ustanoviteljev šentvidske »Danice«, nekaj časa njen predsednik in dolgo njen neutrudljivi sodelavec. Pozabil je na prestano trpljenje in žalost, kadar je pripovedoval o petju, o premnogih odrskih nastopih, o tamburaših in podobnem. Živahno in veselo je zaigral njegov obraz, ko se je spomnil vsega tega. Ni bilo težko uginiti, da so bile to stvari, ki so dlajšale njegovemu življenju bogato vsebino in smisel.

Mnogokrat je bil žalosten, zelo žalosten. Več je moral prestati v svojem življenju kot marsikdo drugi. Devet let je bil poročen, že je moral pokopati ljubo ženo. Za otroke je bilo treba poiskati drugo mater. Tudi njo je preživel. Svojim otrokom je moral biti oče in mati, saj so, čeprav večinoma odrasli, še vedno rabili njegov nasvet in ga tudi poslušali.

Pa je prišlo tisto grozno klanje 1. 1939. Družina je bila scela razdrta. Štiri sinove je zajela vojna vihra; vrnil se je le še eden. Trije so padli v boju za svobodo in lepšo bodočnost svojega naroda. Hčer je bila tirana v Rabensbrück. Neljubi obiski so bili pri Rojaku na dnevnem redu. In oče je trpel, hudo trpel. A klonil ni nikoli. Še vedno se je zavzemal za to, kar je mislil, da je dobro in pravično. Mar tak človek ni junak svojega naroda?

Sedaj ga ni več. A njegov duh živi. Hudo je od štirinajstih, desetim, še živečim otrokom ob izgubi očeta. Franc Hobel, pd. Rojakov oče iz Pogré pri Št. Vidu v Podjuni se je v torek, dne 24. nov. 1970, v 89. letu svojega življenja poslovil. Starost ga je strla. Na šentprimškem pokopališču je našel svoje zadnje počivališče.

Manjšino je treba podpirati!

Federalistična unija evropskih manjšin (FUEV) je priredila zadnji teden (21.–25. novembra 1970) v Bad Kissingu (Zahodna Nemčija) seminar za manjšinske vodje in sodelavce. Tega seminarja se je udeležilo približno 30 zastopnikov različnih manjšin, med njimi tudi gradiščanski Hrvatje, koroški Slovenci ter, kar smo bili posebno veseli, tudi Slovenci iz Italije. Gradiščanske Hrvatje je zastopal predsednik Hrvaškega kulturnega društva dir. Kornfeind, Slovence na Goriškem, Tržaškem ter v Slovenški Benedičiji pa deželni svetovalec dr. Štoka; v imenu koroških Slovencev pa so se udeležili tega seminarja: podpredsednik FUEV dr. Reginald Vospernik, podpredsednik FUEV-mladinske komisije Filip Warasch ter srednješolec Janko Kulmež.

Jezikovni zemljevid?

Soproga glavnega tajnika FUEV Jytte Skadegard, ki je bila vrhu tega organizacijski vodja tega seminarja, je v svojem referatu »Tätigkeitsform der FUEV« med drugim ugotovila, da cela vrsta evropskih manjšin ničesar ali jako malo ve o FUEV. Nadalje je govorila o nekem zemljevidu, ki ga pripravlja na podbudo FUEV, glavni tajnik dr. Straka iz Gradca, na katerem naj bi bila zamislena posamezna jezikovna območja. Problematika leži v tem, kako bo sploh mogoče napraviti tak jezikovni zemljevid. Z ozirom na to, da bodo tukaj igrala precejšnja nesoglasja med manjšinskim in večinskim narodom precej važno vlogo, je treba to vprašanje glede jezikovnega zemljevida projicirati samo na Koroško oz. celotno Avstrijo! Kdo bo imel prav: nemška večina ali slovenska, hrvaška, židovska . . . manjšina? Heimatdienst, Ruf der Heimat — ali pa slovenske organizacije . . . ?

Ga. Skadegard pa je v svojem referatu tudi citirala predsednika FUEV dr. Volgerja, ki je v nekem pismu podpredsedniku FUEV Schmidtu zapisal sledeče: »Bezüglich der neuen Anträge um Mitgliedschaft weist Du ohnehin, daß ich schon immer mein Bedenken gegen die Aufnahme von Grüppchen, die man nicht als Volksgruppe bezeichnen kann, angemeldet habe.« Južnotirolski senator akceptira, po mnenju ge. Skadegard, samo Nemce na Danskem (Nordschleswig), Danca na Nemškem (Südschleswig), Južne Tirolce, Sudetske Nemce in Slovence. Takšno pojmovanje predsednika FUEV glede namena Federalistične unije evropskih manjšin nas je seveda sila negativno presenetilo in to iz sledečih dveh razlogov:

1. . . ker bi s tem neobhodno zanemarjali rešitev celotnega evropskega manjšinskega vprašanja. Ako pa bi Evropa utegnila zanemariti ali celo sistematično ignorirati to potrebo po celotni ureditvi evropske manjšinske problematike, ne bo dosegla kljub raznim organizacijam v imenu združene Evrope zaželene združitve, in če, potem bo ta stavba slonela na jako slabih stebrih: na takšno združeno Evropo pa se iz srca radi požvižgamo.

2. . . ker je J. Skadegard kot zastopnica glavnega tajnika kritizirala predsednika FUEV. Potemtakem je hkrati javno demonstrirala neki globoki razdor med predsedništvom in glavnim tajništvom Federalistične unije. Udeležencem seminarja pa se pojavi vprašanje, ali more biti delo v FUEV pod takšnimi pogoji sploh smiselno oz. produktivno!

Pravica samoodločanja

Predavateljici dr. Münch (Heidelberg), dr. Korkisch (Hamburg) in glavni tajnik Paul Skadegard, so skušali v svojih predavanjih odgovoriti s teoretičnega vidika na vprašanje, kako je mogoče evropske narodnostne skupine smiselno uvrstiti v koncept današnje Evrope; vrhu tega pa so se dotaknili vprašanja pravice samoodločanja. Zanimivo je dejstvo, da zahodna Evropa v svojem mednarodnem pravu še ne pozna zakona glede pravice samoodločanja, medtem ko vidi marksizem-leninizem v tem zakonu prekršek mednarodnega prava. Vrhu tega je Korkisch opozoril pred nevarnostjo, ki leži v stremljenju po združenju Evrope iz zgolj gospodarskega vidika, pri tem pa se reševanje narodnostnih vprašanj totalno zanemarija. Politika in razpad Avstro-Ogrske monarhije naj bi bil današnji Evropi v opomin!

Ugotavljanje manjšine absurdno!

Vse organizacije Nemcev na Danskem so združene v enotno organizacijo »Bund der Nordschleswiger«. Glavni tajnik te organizacije Rudolf Stehr je na našem seminarju FUEV razpravljajal o organizacijskih in gospodarskih problemih vsake narodnostne manjšine. Pri tem je vzel za podlago organizacijski in gospodarski status v Schleswigu, zglasi pa v severnem Schleswigu. Ko je tako govoril o dobrem, da izvrstnem organizacijskem aparatu ter o fantastičnih subvencijah, ki jih prejmeta danska in nemška manjšina v Schleswigu, ki se izražajo v milijonih, so se marsikateremu udeležencu seminarja, zlasti pa zastopnikom Slovence, sline pocedile, si je porodila v marsikateri slovenski glavni misel, komu neki pripoveduje Stehr te reči: Avstriji ali Koroški . . . ?

Tudi politično so Danca in Nemci v nemško-danskem obmejnem področju kar se da dobro zaščiteni. Njihovo število sicer ne zadostuje za lastno zastopstvo v deželni zboru, zato pa so uredili v državnem zboru »odbor za stike«, sestojč se iz dveh zastopnikov v parlamentu zastopanih strank ter treh zastopnikov dotične manjšine. Ta odbor se sestane najmanj dvakrat na leto, kjer zastopniki manjšine predložijo težnje svoje narodnostne skupine. Ta »odbor za stike« ima torej posvetovalno funkcijo, in sicer tako v Kopenhagnu kot v Bonnu. In kje ostane Dunaj? Stehr pa je tudi ugotovil, da je ugotavljanje manjšine nepotrebno. Utemeljitev za to trditev je ista, kot naših slovenskih politikov, torej znana; dejstvo pa, da pride iz ust pripadnika nemške manjšine, govori svojo, za nas koroške Slovence brezdomno pomembno govorico!

Trije slovenski očaki

90-letnica Košnikovega očeta v Lobniku pri Železni Kapli

Redki jubilej devetdesetletnice rojstva in sv. krsta je obhajal čil in zdrav Košnikov oče, g. Jožef Piskernik. Rojen je bil 30. 10. 1880 kot sin znanih Vrbnikovih staršev v Lobniku. Mati pa je bila roj. Mubi, Skalarejva v Beli. V družini je bilo 13 otrok, dva sta umrla v zgodnji mladosti, drugi pa so rastle na

Vrbju in v življenju izpolnili v raznih službah lepo poslanstvo. Od 6 bratov in 4 sester še živi poleg jubilarja g. inšpektor Franc Piskernik.

Slavljenec je delal na kmetiji doma kakor bratje in sestre, najstarejši brat Luka je prevzel Vrbnikovo kmetijo, drugi pa so si poiskali druge poklice in položaje. Med njimi je bila sestra dr. Angela Piskernik, profesorica v Ljubljani, sestra Katarina, poročena Grubelnik pa je umrla kot vojna žrtev v izgnanstvu v Nemčiji. Brat Anton je bil dolgoletni zaslužni občinski tajnik občine Bela. Sestra Mira je bila žena profesorja dr. Janka Kotnika.

Katoliška mladina župnije Kazaze vabi na kulturno srečanje z

MIKLAVŽEVANJEM

ki bo v nedeljo, 6. 12. 1970, ob 14,30 (pol trih) popoldne pri Ilgu v Kazazah. Sodelovali bodo otroški zbori in deklški zbor.

Vsi prisrčno vabljeni!

+

Učenke gospodinske šole v Št. Rupertu pri Velikovcu prisrčno vabijo na proslavo

BREZMADEŽNE

ki bo 8. decembra 1970, ob 14. uri.

Sporod: Mariji v pozdrav: Pesmi in deklamacije, govor, igra »Slepa Tilka«.

+

VABILO

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici vabi na

MIKLAVŽEVANJE

ki bo v nedeljo, 6. decembra, ob 15.30 (pol štiri) popoldne, pri šotarju v Globasnici.

Prisrčno vabljeni!

Seminar sam je bil kar zanimiv. Imeli smo možnost spoznati položaj in problematiko drugih manjšin. Pri tem smo morali ugotoviti, da Avstrija oz. Koroška še zdavnaj ni tako vzorno rešila manjšinsko vprašanje, kot beremo oz. slišimo. FUEV pa, ki si je postavila nalogo, pomagati manjšinam pri reševanju njihovih problemov, si zdavnaj ni ubrala poti, ki bi jo dejansko morala ubrati. Sicer poudarja, da je treba manjšine ne samo ščititi, marveč tudi podpirati. Na vprašanje: KAKO? še ni znala odgovoriti!

Nekaj časa je delal slavljeneec na žagi in v slovenski zadrugi v Sinče vesi. Leta 1908 pa je kupil Košnikovo kmetijo v Lobniku in se poročil z Uršulo Sadolšek, pd. Žoharjevo hčerko v Lobniku. Bila mu je zvesta in nad vse dobra družica, skrbna gospodinja in mati.

Sin Mirko, ki bi bil njegov večji naslednik, je padel v drugi svetovni vojni kot vojna žrtev. Hčerka Urška pa deluje kot izborna strokovna učiteljica na glavni šoli v Železni Kapli.

Košnikov oče je zgledno uredil kmetijo, rad pomagal sosedom; udeleževal se je tudi v javnem življenju kot občinski odbornik in 45 let kot cerkveni ključar romarske cerkve Device Marije v Trnju in član župnijskega odbora. Neustrašeno je vedno zastopal pravico in resnico. Pomagal je dušnim pastirjem razsežne župnije v Železni Kapli z izkušenim nasvetom in delom.

V nedeljo, dne 25. oktobra, se je vršila v spomin 90-letnega rojstnega jubileja slovesna božja služba pri Devici Mariji v Trnju. Obenem je bil tudi spomin in zahvala njemu in drugemu ključarju Vivodovem očetu Francu Boltžarju, ki sta opravljala 45 let službo cerkvenega ključarja pri Devici Mariji v Trnju. Nadpastir škof dr. Jožef Köstner je naslovil na oba jubilarja posebno pismo priznanja in zahvale, ki so ga prebrali pri božji službi.

Naj omenimo, da je Košnikov oče tudi duhovni oče trem novomašnikom. Prvi je bil č. g. Anton Kutej, ki je imel novo mašo pri Devici Mariji v Trnju, bil kaplan v Železni Kapli in v Šmihelu ter postal vojna žrtev v drugi svetovni vojni, po težkih mukah v taboriščih v Nemčiji, nazadnje v Dachau. Drugi duhovni sin je č. g. dr. Miroslav Ostravski, zdaj dušni pastir v Št. Lipšu, tretji pa č. g. France Hudl, voditelj v Mohorjevem dijaškem domu.

Franc Boltežar, pd. Vivodov oče v Lobniku

pa je obhajal obenem 85-letnico rojstva. Mnogo je trpel v svojem življenju. Ljubezen do domače zemlje, živa vera mu je dala moč, da je vztrajal na težki poti.

Med drugo svetovno vojno je moral zapustiti dom in se podati v taborišča Nemčije. Njegov brat in dve sestri so postali vojna žrtev in se niso več vr- (Dalje na 5. strani)

WUNTSCHKEK-POHIŠTVO

vsak odjemalec stalno priložnost, da si v miru ogleda razno pohištvo.

Mizarski mojster ima najboljše mednarodne izkušnje za izdelavo pohištva. Postavil si je za cilj, da bo iskal nove možnosti v izdelavi pohištva, tako da bosta prišli lepota in cena do čim boljše harmonije.

Najboljša strokovna izdelava in nove ideje so značilne za novo hišo pohištva, zato tudi merodajne, da je žel dober glas daleč preko južne Koroške. Upoštevanje osebnih želja, čut za lepoto, pridnost in ne nazadnje uporaba zdravega domačega lesa so činitelji, ki so pripomogli k uspehu.

Na razstavnem prostoru, ki meri približno 600 m², lahko stalno občudujemo lepo izdelano pohištvo: stanovanjske sobe v določenem stilu, prisrčno otroško-mladinsko sobo, lepo spalnico ali praktično vzdano kuhinjo. Ogled se res spleča. Okusno izdelano stilno pohištvo, večji komfort, nove ideje, rustikalne poteze in ne nazadnje ugodne in zmerne cene so predpogoj bogate izbire. Lepota, ki jo moremo občudovati, ni sama od sebe. Čut za lepoto, uporabljena umetnost in harmonija, ki jo da mojster Wuntschek z nekim umetniškim navdihom vsakemu pohištvo, se izražajo v vsem njegovem delu.

Pohištvo Wuntschek je danes poznano daleč preko Koroške in ga moremo prištevati k najboljšim avstrijskim kvalitetnim izdelkom.

Šef, Johann WUNTSCHKEK nam je izjavil, da je podjetje, ki ga je l. 1962 prevzel od očeta, v razsežnosti podeseteril. Z razstavnim prostorom obsega skupno približno 2000 m². Mojster Wuntschek je zbiral svoja izkustva v Severni Ameriki, kjer je začel z lastnim podjetjem in je zidal mnogo hiš. Njegova osebna podjetnost in pridnost sta doprinesla, da si danes ne moremo več misliti v naši deželi stroke pohištva brez tega imena. Podjetnik Wuntschek se bo tudi vnaprej prizadeval, da bo številne odjemalce kar najbolj mogoče zadovoljil.

Veliko podjetnost in iniciativnost je dokazal mizarski mojster Johann Wuntschek z otvoritvijo hiše za pohištvo, kjer ima

Nonča ves Pliberk

Auch bei diesem Bau die bewährten **STATIC-Fertigteildecken** vom **BETONWERK** **JOSEF MAIER** ST. PAUL, Allersdorfer Str., Tel. 388 u. 320

Schalsteine - Hohlblocksteine - Mauerziegel

Baustoffe: **KARL FERRA** BLEIBURG, Telefon 219

Auch hier verwendete man heglas das hochwertige **Isolierglas** **KLAGENFURT**, Mitterhofgasse, Telefon 72 5 66

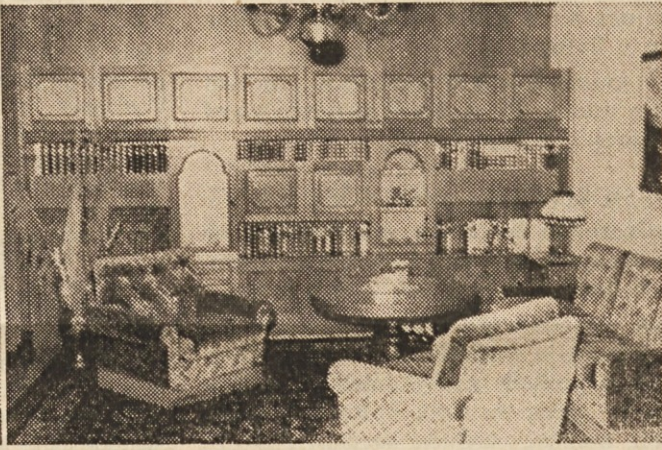
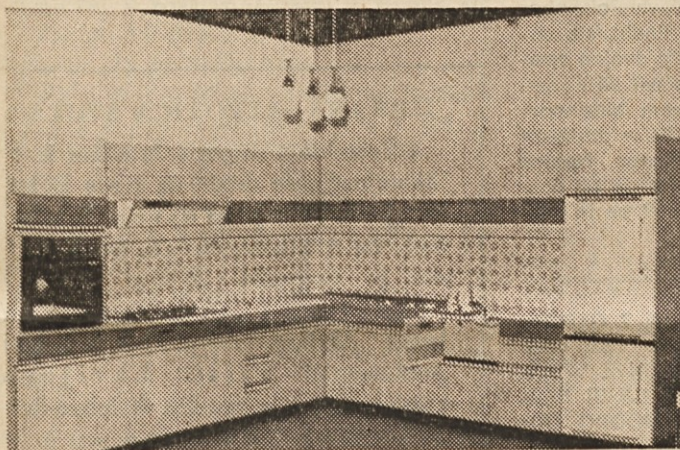
Zimmermannsarbeiten: **VALENTIN KROF** Zimmerci und Sägewerk **EINERSDORF**, Telefon 371

Elektroinstallatationen: **MICHAEL HOLLAUF** Elektronunternehmen **BLEIBURG**, Telefon 280

Dachdecker- und Spenglerarbeiten: Dachdecker- und Spenglermeister **FLEISCHMANN und PETSCHNIG OHG** - Eternitvertrieb **KLAGENFURT** Rosentaler Straße 87, Telefon 82 3 41

Baumeisterarbeiten: **Dipl.-Ing. ALBERT GLAWAR** Baumeister - BLEIBURG

Lichtreklame und Beschriftung: **AFW** **ACRYL-FORMWERK LOCNIKAR** **VILLACH** - Zauchen 45, Telefon 0 42 52 / 210

Pogled v pohištveno razstavišče. Slika levo kuhinjska oprema, v sredini stilno pohištvo in desno staronemška stanovanjska soba.

(Foto: Domanjko, Celovec)

(Nadaljevanje s 4. strani)

nili domov. Hčerka Marica, ki je tudi med vojno veliko trpela, je letos pre-rano umrla, hčerka Jerčka pa je prevzela kmetijo in gospodari z možem Ivanom in sinovoma. Tudi on je s Košnikovim očetom veliko žrtvoval za božjo čast in ohranitev ter rast krščanskega življenja v fari. Ko je bil v Dachau so mu vzeli tudi rožni venec. Pa si je rekel: imam še deset prstov, ki so ga spremljali pri goreči molitvi sv. rožnega venca. Prišel je srečno nazaj na svojo idilično kmetijo pri Vidodu v Lobniku.

Dva stebra, moza trdna in nepremična v svojem značaju za vero in dom... Da bi naša mladina posnemala zgled teh očakov!

Po zahvalni božji službi pri Devici Mariji v Trnju, pri kateri so farani kot ena družina sodelovali z molitvijo in pesmijo, se je zbrala družba v župnišču h kosilu. Navzoči so bili tudi bivši kaplani v Železni Kapli. Prisrčna voščila so vsi izražali slavlencema. Mladina je prepevala lepe domače pesmi.

Vsemogočni, Gospod življenja, naj ohrani oba slavljence še mnoga leta med nami!

Jogrov ata v Mali vesi pri Škocijanu

Med trdne slovenske očake smemo prišteti tudi Miha Kačnika, po domače Jogrovega ateja v Mali vesi pri Škocijanu, ki je tudi to jesen praznoval 80-to leto svojega življenja.

Ko je prevzel Jogrovo kmetijo, si je piskal svojo življenjsko družico pri Furjanu. Zakonsko zvezo so osrečile tri hčerke: Anica, Reni in Milica ter sin Mihej, kateremu je bila namenjena Jogrova kmetija. Atej in mama sta stavila vse upanje na sina Miheja, ki je postal žrtev vojne na vzhodni fronti. Zadnjič sta se poslovila od sina v

Bregenzu, potem pa jima je ostalo le upanje, da se vrne. Mihej je obetal postati v vseh ozirih očetov naslednik na kmetiji in v prosvetnem delu. Jogrov atej ni bil le vzoren in napreden gospodar, marveč je bil tudi srce vsega prosvetnega dela v Škocijanu, bil je dolga leta občinski odbornik ter zastopnik kmetov v krajevnem in okrajnem kmečkem zastopstvu in odbornik spodnje koroške mlekarke zadruga. Delo v javnih zastopstvih mu je bilo tudi potrjeno s podelitvijo častnega naslova ekonomskega svetnika.

Vsem trem slovenskim očakom kličemo na mnoga leta.

SAMONIG-PREISE erleichtern das Schenken

- Kinder-Pullover . . . 75.90
- Knaben-Mako-Unterhosen oder -Leibchen . . . 22.90
- Kinder-Kräusel-Strumpfhosen . . . 18.90
- Mädchen-Moderöcke . . . 39.80
- Wetterfleck aus prima Loden . . . 139.-
- Kleinkinder-Pyjama . . . 32.90
- Frauen-Kleiderschürzen Perlon . . . 59.80
- Damen-Perlonstrümpfe . . . 6.90
- Damen-Kräuselstrümpfe . . . 10.90
- Damen-Modepullover . . . 89.-
- Damen-Moderöcke . . . 169.-
- Damen-Westen . . . 119.-

- Damen-Häkellook-Strümpfe . . . 19.80
- Damen-Jersey-Hosen . . . 179.-
- Damen-Kräusel-Kniehosen . . . 18.90
- Damen-Achselhemd gerauht . . . 27.90
- Damen-Perlon-Unterkleid . . . 59.-
- Damen-Mako-Pyjama . . . 99.-
- Damen-Häkellook-Helanca-Strumpfhosen . . . 39.-
- Damen-Velours-Nachthemd . . . 59.80
- Damen-Wäschegarnitur . . . 49.-

- Damen-Mako-Hose mit Bein . . . 10.90
- Damen-Strumpfhose Jacquardmuster . . . 26.90
- Flanell-Leintücher 130 x 220 cm . . . 46.90
- Synthofaserdecke 130 x 180 cm . . . 79.80
- Rheumella-Steppdecke mit Wollvliesfüllung . . . 249.80
- Glocken-Bettwäsche-Garnitur bestickt . . . 299.80
- Tuchent mit Halbdaune gefüllt . . . 399.-
- Jacquard-Frottee-Handtuch 50 x 100 cm . . . 19.80

- Damast-Gedeck für 6 Personen . . . 119.-
- Herren-Flanell-Sporthemd . . . 59.80
- Herren-Seiden barchent-Pyjama . . . 149.80
- Herren-Jersey-Modehemden . . . 149.80
- Herren-Helanca-Rollkragenpulli . . . 59.80
- Herren-Hosen oder -Leibchen Makoflausch . . . 32.90
- Gloriette-Hemden mit Reservekragen . . . 99.-
- Herren-Mode-Sexy-Pullover mit Knöpfen oder Verschnürung . . . 149.-

Noch mehr zeigen Ihnen unsere Schaufenster - daher ...

...am besten gleich zu SAMONIG

Svet spoznati — svet spremeniti

Že 20 let obstaja v Avstriji zveza, ki nudi mladim ljudem bivanje v tujih deželah. Začelo se je s to dvostransko izmenjavo med ZDA in takrat še zasedeno Avstrijo.

Sčasoma se je pridružilo tej organizaciji še več držav in danes je možna ta izmenjava z osemindvajsetimi državami vseh kontinentov.

Ta zamenjava hoče pokazati probleme tega sveta in odgovoriti na pereča vprašanja, ki jih ne moremo prepustiti samo državam v razvoju, velesilam in tudi ne politikom, temveč da naj vprašanja rešuje tudi mladina sama.

Eno leto v drugačni kulturi, pri tujih ljudeh, naj bo za mladega človeka poziv k sodelovanju za boljši svet.

Mladí človek tako spoznava druge razmere, naj sam presoja in spoznava svet s čisto drugimi očmi.

Odstranjevanje predsodkov naj bi bil prvi korak k miru. S tem da pristopiš k tej organizaciji, se lahko pripraviš na jutrišnji svet.

Če se hočeš pridružiti tem mladim ljudem ni nujno, da si kristjan, strinjati se moraš samo s ciljem tega programa.

Izmenjava naj bo priprava za tvoj poklic, iščemo namreč ljudi, ki se ne bojijo nevarnosti, ki so pripravljeni reševati pereča vprašanja, boriti se za pravičnost, mir, prostost in ki hočejo pomagati pri razvoju boljšega sveta.

Izmenjava pa ne sme biti enostranska, zato nudimo tudi mladini tretjega sveta možnost, da se udeleži tega programa. Tudi iz tretjega sveta pride vsako leto mladina k nam v Evropo.

Svet spoznati — svet spremeniti, to vam hočemo nuditi. Če se hočeš prijaviti, stori to čimprej.

SVET DOŽIVETI — MOŽNOST ZA TE

Mednarodna krščanska mladinska izmenjava omogoča enoletno izmenjavo z osemindvajsetimi državami vseh kontinentov.

ICJA je nastala po drugi svetovni vojni. Njen namen je zblížiti narode med seboj. Izmenjava poskuša nuditi mladini in družinam, ne glede na raso, kulturo, vero in socialni položaj, možnost srečanja, da bi spoznali narode in vero drugih narodov.

Leto izmenjave se začne in konča v juniju. Udeležijo se je lahko mladi ljudje v starosti med 10. in 18. letom, ki so zmožni se vživeti v druge razmere in se željno naučiti tujih jezikov.

Možnost imajo mladi ljudje, tudi iz čisto preprostih družin.

Udeleženec živi v državi, ki so mu jo poiskali v neki družini, obiskuje šolo in

se lahko udeležuje raznih socialnih prireditvev.

Stroški za takšno izmenjavo znašajo v Evropi do 12.000 šilingov, na kakšnem drugem kontinentu pa 16.500 šilingov.

Družina, ki sprejme takšnega študenta se obveže, da mu nudi prijetno stanovanje, za njega skrbi ter mu da tudi malo denarja za male potrebe.

Prijave sprejema: Internationaler Christlicher Jugendaustausch, 1010 Wien, Schellinggasse 12/IV.

Šport doma in po svetu

NOGOMET

Po 14. kolu avstrijske nacionalne lige manjka salzburški Avstriji samo še ena točka, da bi postala jesenski prvak. Salzburžani so v soboto premagali Wattens z 1:0 (0:0). Rapid, najnevarnejši konkurent salzburške Avstrije, ima dve točki manj, ker je tokrat igral z dunajsko Avstrijo 1:1 (1:0). V zadnjem, to je v 15. kolu, bo padla odločitev: salzburška Avstrija igra doma s Sportklubom, ki je tokrat visoko porazil Bregenz kar s 7:0 (3:0), medtem ko igra Rapid z Admiro. Admiru je dobila tekmo proti innsbrškemu Wackru 2:1 (0:1), ki se je tudi potegoval za prvo mesto. Na repu lestvice je koroški zastopnik Radenthein, ki ga je pregazil dunajski Wacker s 4:0 (2:0), Simmering pa si je svoj položaj nekoliko izboljšal z zmago nad Vienno z rezultatom 1:0 (1:0). Sturm Gradec je dosegel na domačem igrišču proti VOEST iz Linza samo neodločen rezultat 0:0, dočim je bil drugi graški predstavnik GAK poražen od LASK iz Linza s 4:1 (2:0).

RAPID LIENZ JESENSKI PRVAK

Kar ni nihče pričakoval, se je zgodilo: Rapid Lienz je postal jesenski prvak avstrijskega nogometnega prvenstva v regionalni ligi „sredina“. V zadnjem kolu jesenskega prvenstva so vzhodni Tirolci dosegli proti ATUS iz Weiza neodločen rezultat 1:1 (1:1), ter na ta način obdržali prvo mesto na lestvici regionalne lige „sredina“.

JUGOSLOVANSKI NOGOMET

Predzadnje kolo jugoslovanskega nogometnega prvenstva v prvi zvezni ligi, je prineslo samo enemu slovenskemu zastopniku delen uspeh, Olimpija je v Boru dosegla proti Boru remi 1:1 in tako eno točko. Olimpija pa je vodila tja do 90 minute z 1:0. Drugi slovenski klub Maribor pa je bil hudo poražen v Mostarju: Velež ga je premagal s 4:1 (2:0). Maribor je na

16. mestu in ima 12 točk. Olimpija je na sedmem mestu in ima 17. točk.

HOKEJ

KAC JE V TRETJEM KOLU

Avstrijskemu prvaku v hokeju na ledu KAC je uspelo priti v tretje kolo tekmovanja za evropski pokal v hokeju na ledu, potem ko je v četrtak, 26. novembra, v celovški Mestni hali, v povratni tekmi premagal švicarskega prvaka HC La Chaux-de-Fond z rezultatom 2:1 (1:0, 0:0, 1:1).

PROTI MADŽAROM DVAKRAT USPEŠNI

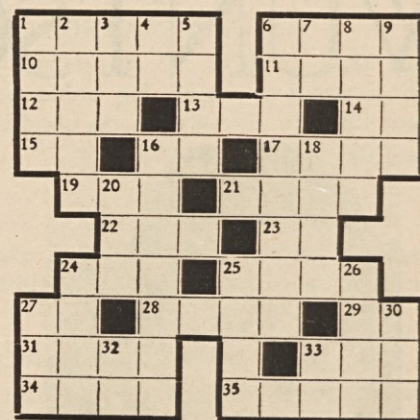
Avstrijska hokejska reprezentanca je ob koncu tedna absolvirala dve prijateljski tekmi v hokeju na ledu proti Madžarski, ter obe dobila z rezultatom: prva tekma se je končala v Gradcu 6:5, druga pa na Dunaju s 5:3.

SABLJANJE

Avstrija je dosegla na mednarodnem turnirju v sabljanju v nedeljo na Dunaju lep uspeh. Čeprav je bil avstrijski branilec naslova Polzhuber v tej disciplini izločen že v četrt finalu, sta dosegla za Avstrijo dva njena sabljača dvojno zmago: Roland Losert je na koncu slavil štiri zmage, le dvoboj z vzhodnim Nemcem Mezingom je izgubil 3:5. Odločitev je padla v zadnjem dvoboju, ko je premagal vzhodnega Nemca Fiedlerja. Tudi drugi Avstrijec Müller je bil prav tako kot Fiedler trikrat uspešen, imel pa je boljšo razliko zadetkov.

SESTRA KATEHISTINJA PONAVLJA Z OTROKI ZGODBO O STVARJENJU SVETA. VSE GRE LEPO PO VRSTI IN PRAV. NAZADNJE VPRAŠANJE ANICO: „KAJ PA JE STORIL LJUBI BOG SEDMI DAN, ANICA?“ DEKLICA MODRO ODGOVORI: „SEDMI DAN PA JE ŠEL LJUBI BOG K MAŠI.“

KRIŽANKA

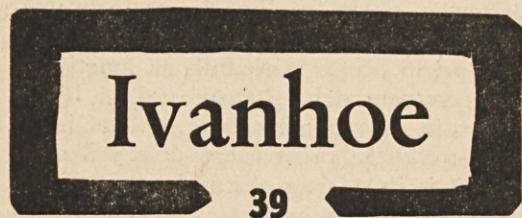

VODORAVNO: 1. poletno gledališče; 6. vas na zahodnem Koroškem; 10. zli duh; 11. gora na južnem Koroškem; 12. zedinjenje ameriške države, okrajšava; 13. prislov; 14. Herman Kelih; 18. radijske novice, okrajšava; 16. nikalnica; 17. plezavec; 19. molim, lat.; 21. hite; 22. zdravo; 23. 3. oseba ednina sedanjega časa od glagola »ne biti«; 24. ime afriškega plemena; 25. barva kože; 27. ime in priimek; 28. zveličanje, rešenje, hrvaško; 29. ime grške črke; 31. moli, lat.; 33. bog gozdov, rastlinstva in pastirjev; 34. krt zemljo...; napravi nedoločnik; 35. pozitivna elektroda.

NAVPIČNO: 1. tonovski način; 2. resnobno; 3. žensko ime; 4. medmet; 5. hrvaško ime za Antono; 6. vas pod Radišami; 7. EB; 8. nikdo; 9. Gurki; 16. novice; 18. zavetišče; 20. otok na Jordanskem morju; 24. Jezus Nazarečan, Kralj Judovski; 25. deonarna enota; 26. tradicionalen; 27. neumen; 30. osebni zaimek; 32. atmosfera, okrajšava; 33. reka v severni Italiji.

IZBRANA »LEPOTICA SVETA«

V Londonu so pred kratkim izvolili za najlepše dekline na svetu 22-letno Jennifer Hosten iz Grenade na Antilskih otokih. Drugo mesto je pripadlo 20-letni Pearl Jeansenovi (črna lepota iz Južne Afrike), tretje pa izraelski predstavnici Irith Lavijevi. Četrto mesto je zasedla 20-letna Švedinja Maj Johanson.

»Prevrnili so jim lestvice,« je drgetaje odgovorila Rebeka, »in vojaki se zvijajo pod njimi kakor pohojena golazen! — Oblegani nadvladujejo.«

»Sveti Jurij, udari za nas!« je vzkliknil vitez. »Mar se umikajo, vražji svobodnjaki?«

»Ne,« je vzkliknila Rebeka, »drže se prav po svobodnjaško. — Črni vitez se bliža zadnjim vratom s svojo ogromno sekuro — grmeči udarci, ki jih zadaja, se slišijo vzlic bojnemu trušču in vpitju... Kamenja in brun kar dežuje na drznega viteza — on pa se meni zanjo toliko, kakor da je perje ali osatov puh!«

»Tako mi svetega Ivana Akrskega,« je rekel Wilfred, veselo se vzravnavši na svojem ležišču, »mislil sem, da premore Anglija samo enega moža, ki je zmožen takega dejanja!«

»Zadnja vrata se majejo,« je nadaljevala Rebeka, »pokajo — cepijo se pod njegovimi udarci — svobodnjaki so prodrli — mostišče je zavzeto. O Bog, zdaj pehajo branilce z obzidja — v jarek jih mečejo! — O ljudje, če ste res ljudje, prizaneste vsaj tistim, ki se ne morejo več braniti!«

»A most — most, ki drži v grad — ali so se polastili tega prehoda?« je vzkliknil Ivanhoe.

»Ne,« je odvrnila Rebeka, »templjar je porušil brv, po kateri so imeli prehod. Le malo braniteljev je ušlo z njim vred v grad — vpitje in kričanje, ki ga slišite, vam oznanja usodo ostalih... Joj, zdaj vidim, da je še strašnejše gledati zmago nego boj.«

»Kaj delajo zdaj, dekle?« je vprašal Ivanhoe! »daj, pogledaj še enkrat — trenutek ni

tak, da bi smela omedlevati nad krvolitjem.«

»Za zdaj je minilo,« je odgovorila Rebeka; »naši prijatelji se zdaj utrjujejo v vnanji utrdbi, ki so jo dobili v svojo oblast; tako dobro jih zaslanja pred sovražnimi streli, da jim pošlje posadka le kdaj pa kdaj kako puščico, bolj da bi jih vnevirjala, nego da bi jim v resnici upala škoditi.«

»Naši prijatelji se gotovo ne odrečejo podjetja, ki so ga začeli tako slavno in uspešno,« je rekel Wilfred. »O ne! Zanesem se na vrlega viteza, čigar sekira je lomila hrastove grče in železne drogo. — Čudno,« je zamrmral sam pri sebi; »ali je mogoče, da živita dva, ki sta zmožna tako vratolomnega dejanja? — Žabica in železo na črnem polju — koga naj to pomeni? — Ali ne vidiš na črnem vitezu nikake druge posebnosti, Rebeka?«

»Nikake,« je dejala Zidinja; »vse na njem je črno kakor perje nočnega vrana. Ničesar ne morem opaziti, kar bi ga še bolj razlikovalo; a zdaj, ko sem ga videla v bitki kazati moč, bi ga menda spoznala izmed tisoč vojakov. Saj hiti v metež, kakor da so ga povabili na gostijo. To ni samo sila: zdi se, da je vse vitezovo srce in vsa njegova duša v slehernem udarcu, ki ga zadá sovražnikom. Bog mu odpusti greh krvoprelitja! Strašno in veličastno je gledati, ko slavita moč in hrabrost posameznika zmago nad stotinami nasprotnikov.«

»Rebeka,« je dejal Ivanhoe, »naslikala si junaka; gotovo se hočejo le spočiti, da si osvežijo moči, ali pa da dobe priprave, s katerimi prekoračijo jarek. Pod vodjo, kakršen je ta vitez po tvojem opisu, ni ne strahopetne bojznosti ne hladnokrvnega oklevanja ne opuščanja junaških del, zakaj ovire, ki otežujejo nalogo, jo tudi venčajo s slavo. Na čast svojega doma in na ime svoje zorne oboževanke ti prispežem, da bi rad prebil deset let jetnik, če bi se smel le en dan boriti ob boku vrlega viteza v boju, kakršen je današnji boj!«

»Joj,« je vzkliknila Rebeka, ki je zapustila svoje mesto pri oknu in stopila k postelji ranjenega mladeniča, »to nestrno hlepenje po dejanjih, ta borba z vašo sedanjostjo in to obžalovanje nemoči, ki vas tare — vse to je kvarno vašemu ozdravljenju. Kako morete upati, da boste zadajali drugim rane, preden se zacelijo te, ki ste jih sami dobili?«

»Rebeka,« je odgovoril, »ti ne veš, da je tistemu, kdor je vajen viteških dejanj, nezanosno držati roke navzkriž kakor menih ali šibka ženščina, kadar se godé okoli njega slavna dejanja. Ljubezem do bitve je hrana, ki nas živi — prah meteža je zrak, ki ga sopejo naše nosnice! Mi ne živimo in nočemo živeti dalj nego dotlej, dokler smo zmagoviti in slavni. Takšne, dekle, so zapovedi viteštva; zakleti smo nanje in žrtvu jemo jim vse, kar nam je milega na svetu.«

»Oh,« je rekla krasna Zidinja, »ta žrtev, hrabri vitez, gori le besu ničemurnega častihlepeja in vaše življenje je zgolj pot skozi Molohove plamene! — Kaj vam ostane v nagrado za vso prelito kri, za vse prebite mulke in napore in za vse solze, ki so jih povzročila vaša dejanja — kaj vam ostane, kadar zlomi smrt junakovo kopje in prehiti njegovega konja brzi dir?«

»Kaj ostane?« je vzkliknil Ivanhoe. »Slava, dekle; slava, ki zlati naše grobove in ovekovečuje naše ime!«

»Slava?« je povzela Rebeka. »Joj, ali je mar zarjaveli oklep, ki visi kot mrtvaško znamenje nad mrkim in razpadajočim vitezovim grobom, in zabrisani napis, ki ga nevedni menih le s težavo bere zvedavemu popotniku — ali je mar to dvojje dovolj nadomestila za žrtev vsakterega milega čustva in za življenje, ki ga bedno zapravljate s tem, da strmoglavljate druge v nesrečo? Ali je v okornih pesmih potujočega pevca res takšen čar, da vam je vredno tako slepo zametavati domačo ljubav, nežno vdanost srca, mir in srečo, samo da bi postali junaki balad, ki jih po skitajoči se minstreli pijaniam kmetom pri večernem pivu?«

»Tako mi Herewardove duše!« je nejevoljno vzkliknil vitez, »ne beseduj, dekle, ko ne veš, kaj govoriš. Trudiš se, da bi zatemnila čisto luč viteštva, ki edina loči plemenitost od nizkote in zlahtnega viteza od hlapca in divjaka; njo, ki postavlja vrednost življenja globoko pod ceno časti in nas zmagovito povzdiguje nad vsako mulko, težavo in trpljenje ter nas uči, da se ne bojimo nikakega zla, ki mu ni ime sramota. Ti nisi kristjanka, Rebeka; neznana so ti vzvišena čustva, ki utripljejo v prsih plemenite devojke, kadar zve, da je dragi izvršil slavno dejanje, ki potrjuje njegovo ljubezen. Viteštvo! — O, dekle, to ti je vir najčistejše in najvišje ljubezni, opora zatiranih, pomoč zoper krivico in brzda trnoškemu nasilju. Plemstvo bi bilo brez njega zgolj prazno ime in svoboda nima boljše zaščite od te, ki jo dajeta viteško kopje in viteški meč.«

»Res je,« se je odzvala Rebeka, »hči ljudstva sem, čigar pogum se je odlikoval samo v obrambi domače zemlje, vojevalo pa je le tedaj, kadar mu je Bog ukazal ali kadar je bilo treba obvarovati domovino tujega jarma. Zvok trobent ne obudi Juda več in njegovi zaničevani otroci so zdaj zgolj nezaiščiten žrtve sovražnega in bojevitega zatiranja. Izvoljenemu ljudstvu novega Gideona ali novega Makabeja, dotlej se židovskemu dekletu ne spodobi modrovati o boju in vojevanju.«

Velikodušno dekle je končalo svoj odgovor z žalobnim glasom, ki je izražal globoko bol nad ponižanjem njenega rodu; ta bol je bila nemara še grenkejša, ker je Rebeka mislila, da ji Ivanhoe ne priznava pravice, soditi o vprašanih časti, in je ne smatra za zmožno, da bi gojila častna in vzvišena čustva.

»Kako malo pozna to srce,« je dejala sama pri sebi, »ako meni, da bivata v njem strahopetnost in podlost mišljenja — zato, ker sem grajala fanatično viteštvo Nazarencev! Dal Bog, da bi mogla kapljo za kapljo preliti svojo kri in odkupiti judo

FRANCE BEVK:

OČE IN SIN

Poznal sem oba, očeta in sina, zakaj ne redko sta prihajala tudi v vas, kjer sem bil za učitelja. Sinček, ki mu je bilo ime Jernej, je bil šestleten deček rjavih las in oči; nosil je brazgotino nad levim očesom. Neki paglavec ga je bil zaznamoval s kamnom. Majhen kot klobčič se je trkljal za očetom, ki je hodil za delom od hiše do hiše, od vasi do vasi. Oče je bil namreč sedlar in so ga tudi klicali za Sedlarja. Bil je majhne postave, nekoliko švedrast in poraslih lic; hodil je malo upognjeno, kot da vleče voz.

Težko bi bilo reči, kdo je bil bolj navezan drug na drugega, oče na sina ali sin na očeta. Odkar je bila Sedlarju umrla žena, ga je Jernej spremljal kot koš, v katerem je nosil sedlarsko orodje. Mož je kmetom popravljal stare volovske in konjske komate in šival vprežno jermenje. Kadar mu je zmanjkalo drugega dela, je zakrpal tudi kak star čevljev.

Tisto življenje je dečka tovariško povezalo z očetom. Jedla sta iz iste sklede, spala v istem senu ali slami, zdaj v tej, zdaj v drugi hiši. Jernej se ni rad družil s tujimi otroki, nagajivci, ki so ga obmetavali s kamenjem. Posedal je pri očetu in mu gledal v roke. Pri tem sta se resnobno pogovarjala kot dva moža, zakaj oče ni poznal otroške govornice. Zavoljo tega je bil deček v besedah prezrel za svoja leta.

Oče je vsako nedeljo zjutraj postrgal ves tedenski zaslužek in odšel v prvo krčmo. Jernej je bosopetil za njim. Sedlar je pil in se nagosto razbesedil kot vselej, kadar je pogledal v kozarec. Deček je tiho sedel med možmi in vlekel na ušesa.

Oče mu je ponudil vina. »Pijte!« mu je rekel. »Zakaj ne pijete?« Jernej je srknil kislasto vino, ki ga je stresnilo. Kozarec je porinil od sebe.

»Le ti pij!« je rekel. »Jaz ne bom.« »Pa kruh jejte!« je rekel oče. »To je dober, pšeničen kruh. Da bi ti takega nikoli ne manjkalo!«

In Jernej je otepal kruh. Pivci so se jima posmehovali. »Zakaj sina vikaš, a on tebe tika?« so vprašali.

»Manire ga učim,« je z malce prekajenim nasmehom na licih odgovoril Sedlar.

»Rad bi ga naučil, da bi tudi on mene vikal, kot se spodobi. Bo že razumel, zakaj to je glavica,« je dvignil kazalec. »Moj fant ni neumen. Če bi bil jaz imel tako glavo, ko sem bil še mlad...«

Sedlar ni povedal do konca, kaj bi bilo v tem primeru z njim. Z zvišenim glasom je samo nakazal, da bi bilo nekaj velikega...

Jernej je kapasto gledal izpod čela. Opazil sem, da ga je bolel rahel posmeh sosedov. Nestrpno je čakal, da bo oče zaluckal zadnji krajcar ali obnemogel od pijače. Potem je očeta spremljal domov.

*

Neko temno noč je naneslo, da sem hodil le nekaj korakov za njima, ko sta odhajala iz krčme. Oče je sina vlekel zdaj sem, zdaj tja, ko mu je z vso težo visel na kramolcu.

»Preveč sem se ga nasekal,« se je Sedlar opravičeval.

»Saj pijete za svoj denar,« je zrelo odgovoril sinček.

»To je možka beseda,« se je oče ves razvnel. »Pijem — pijem, ker mi je žal po materi... Prezgodaj mi je umrla... Zato sem tak revček... Ubožec sem, a ti boš velik gospod... Velik gospod! V mestne šole pojdeš. Vsak krajcar bom hranil, nič več ne bom pil... Nič več, da boš lahko študiral... Kaj bi rad postal? Župnik?«

»Župnik že ne.«

»Zakaj ne? Pa učitelj?«

»Učitelj tudi ne.«

Jernej ni vedel, zakaj bi ne hotel biti

MOHAMED V ZADREGI

Slavnega francoskega zgodovinarja Maxima du Campa je neki dan povabil njegov prijatelj Tessie du Motay na spiritistično sejo, ki jo je priredil ta slavni kemik s pomočjo nekega dobrega medija.

Camp se je seje res udeležil. Ko je bila sklenjena magična veriga okoli mizice, je želel Camp govoriti s prerokom Mohamedom. Potrkalo je dvakrat na mizico, kar je bilo dogovorjeni znak, da je prerok navzo-

niiti župnik niti učitelj. Morda zato, ker bi bil rad sedlar, a očetu ni maral razdirati sanj.

»Prav imaš,« je rekel oče. »To mi je všeč. Zdravnik postani! Ali pa inženir. Inženir, to je nekaj! Zidal boš velike hiše in gradil mostove... Vsi se ti bodo odkrivali, imel boš denarja na kupe... Ko boš bogat, ali mi boš vrgel kak tolar?«

Jernej je molčal. Morda je prikimal, a oče tega ni mogel opaziti v temi.

»Ali mi boš dal kak tolar?« je ponovil vprašanje.

»Dal.«

»Saj sem vedel, da mi boš dal. Ti si dober otrok... Ne pričakujem mnogo... Za kalk kozarec vina... Ker bom moral vsa ta leta stiskati, da boš študiral... Na stara leta me boš moral podpreti...«

Oče je umolknil. V duhu sem ga videl, kako se pijano smehlja predse in uživa v svojih sanjah. Morda se je tudi Jernej nekam zasanjal. Očetove besede, ki jih je bržkone govoril le v pijanosti, so mu dobro dele. Ostale so mu v srcu kot pomladno sonce.

Potem je nastala vojna in nas raztepla na vse vetrove. Tega ali onega nismo več našli, ko smo se vrnili domov. Pogrešil sem tudi Sedlarja. Nisem ga več srečeval na klancih ne v krčmi.

Po naključju sem izvedel, da je umrl že prvo leto vojne. Neke mrzle noči se je vračal iz krčme in obležal na cesti. Ni imel varuha, zakaj Jernejča je bila vzela k sebi neka sorodnica, da je hodil v šolo. Sedlar je dobil pljučnico in v vročinskih blodnjah zapustil svet in svoje sanje.

Kaj je postalo iz Jernejča? Ne vem. Moja pot je šla v svet in dečka nikoli več nisem srečal ne slišal o njem. Ostal mi je samo spomin.

čten. Na prvo vprašanje, zakaj morajo romarji, ki romajo v Mekko, pokopati odrezke svojih nohtov in las v dolini Mena, mu je medij še dokaj dobro odgovoril.

Zdaj je rekel Camp, da želi preroka vprašati nekaj takega, kar se tiče najvišjih misterij, samo če se mu prerok zaveže, da bo na vprašanja odgovoril.

Mohamed je pritrdil s tem, da se je čulo dvakratno trkanje. Nato je izpregovoril

Dana:

Zahaja sonce

Zahaja sonce in belo raván zlati,
tam daleč sinje nebo za gorami žari,
zahaja sonce in moja duša ječi.

Zahaja sonce in zgrinja se megla v poljé,
kot grenka misel za poljem gozdovi molčé,
zavzdihnil je zvon, zaplakalo mi je srce.

Zahaja sonce. Pa kaj je to v meni, z menoj?
Jaz šla bi za njim — v ta zlati soj...
Zahaja sonce. Zašlo bo, zašlo še nocoj.

Camp počasi in razločno ter tako glasno, da je bila vsaka pomota izključena:

»Etneim u etneim yubku kem?«

Mohamed je bil popolnoma zbeigan in se je izkušal na različne načine izviti.

Toda Camp ni odnehal. Vedno je ponavljal iste besede, dokler ni duh naposled umolknil.

Camp se je zasmejal, kajti vprašal je preroka v materinskem arabskem jeziku, koliko je dvakrat dve. Odgovora »Arba« (štiri) ni bilo, zato odslej Campa ni bilo na nobeno spiritistično sejo več.

Butalski gospod župan

V Butalah imajo župana, ki je sila gosposki — celó klobuk nosi in pa čevlje ima na škrip, kadar ni bos.

Pa mu po opravkih pride na dom ljudski človek iz druge vasi, iz hribov hribovec, in vpraša županovo deklino:

»Kje so pa mati?«

Deklina mu odgovori: »Naša mati niso mati, so mamá!«

»Pa kje so?«

»Na potoku perejo srajco.«

»In ata — kje so?«

»In ata niso ata, so papá!«

»I no, kje so pa?«

»V postelji leže in čakajo na srajco, da bo oprana.« Fr. Milčinski

Zlobno

»Alli imaš novo obleko, Metka?«

»Da, dobila sem jo za svoj štiriindvajseti rojstni dan.«

»Beži no, pa je še tako lepa?«

iz suženjstva! Oh, dal Bog, da bi mogla z njo oteti očeta in tega njegovega dobrotnika iz zatiralčevih spon! Tedaj bi videl ošabni kristjan, ali je hči izvoljenega ljudstva božjega dovolj pogumna, da umre enako hrabro kakor najbolj ničemnurna nazarenska devojka, ki se baha s tem, da je potomka neznatnega glavarja v ostrih in mrzlih severnih deželah!«

»Spi,« je povzela, ozrši se na posteljo njenega viteza; »izmučen je od trpljenja in duševnega razburjenja in njegovo utrujeno telo je porabilo prvi trenutek odmora, da se je predalo snu. Joj, ali je mar zločin, da upiram vanj oči, ko ga morda poslednjikrat vidim? — Kdo ve, ali je še dolgo do trenutka, ko teh zalih črt ne bo več oživljajal drzni in vedri duh, ki jih niti v spanju ne zapusti! Njegove nosnice bodo raztegnjene, usta odprta, oči steklene in zalite s krvjo; najnižji lopov v tem prekletem gradu bo smel stopiti na ponosnega in plemenitega viteza, ki se niti ne bo mogel zdrzniti pod dvignjeno peto! — In moj oče — oh, moj oče! Gorje hčeri, ki ob zlatih kodrih mladeniča ne misli na njegove sive lase! — Kdo ve, ali niso te strahote samo znanilke Jehovinega srda nad nečloveškim otrokom, ki ga tujčvo suženjstvo hujše boli od jetništva rodnega očeta? — Toda izruvatit hočemo to blaznost iz sebe, pa da mi krvavi sleherna žilica srca!«

Rebeka se je tesneje zavila v pajčolan in sedla nekoliko v kraj od postelje ranjenega viteza, tako da mu je kazala hrbet; in jela se je hrabriti, ne le zoper grožnjo vnanjega zla, ampak tudi zoper izdajalska čustva, ki so se upirala v njeni lastni duši.

TRIDESETO POGLAVJE

Med odmorom, ki je sledil prvemu uspehu oblegovalcev, sta imela templjar in de Bracy kratek posvet v grajski veži, medtem ko se je zunaj ena stranka pripravljala na izkoriščanje dobljene ugodnosti, druga pa je izkušala ojačiti svoja obrambna sredstva.

»Kje je Front de Boeuf?« je vprašal de

Bracy, ki je vodil obrambo trdnjave na drugi strani; »vojaki pravijo, da je ubit.«

»Živi še,« je hladno odvrnil templjar; »a čudo ni, da se je zrušil pod usodno sekuro, če bi tudi res imel bikovo glavo, po kateri se imenuje, in bi bila desetero pokrita z železjem. Še malo ur in Front de Boeuf bo pri svojih očetih; mogočen steber namenov princa Johna se je podrl.«

»In satanovo carstvo je obogatelo,« je rekel de Bracy; »tako se mu godi, kdor zasmejuje svetnike in angele in daje metati podobe svetih stvari in svetih mož na glave te svobodnjaške drhali.«

»Beži, bedak,« je dejal templjar; »tvoja praznovernost je vredna Front de Boeufovega brezverstva; ne ti ne on ne moreta utemeljiti svoje vere in nevere.«

»Benedicite, gospod templjar,« je odvrnil de Bracy, »in brzajte svoj jezik bolje, kadar govorite o meni. Tako mi matere božje, kristjan sem boljši od tebe in tvojih pajdašev; zakaj trdovratno se širi govornica, da redi sveti red Zionskega templja ob svojih prsih nemalo krivovercev in da sir Brian de Bois-Guilbert ni najmanjši med njimi.«

»Ne meni se za take čenče,« je rekel templjar; »misliiva rajši na to, da ubraniš grad. — Kako so se bili svobodnjaški hlapci na tvoji strani?«

»Kakor živi peklenščki,« je odgovoril Bracy; »rojili so nam tik pod zidovi in zdi se mi, da jih je vodil tisti lopov, ki je dobil nagrado v strelski tekmi; spoznal sem ga po rogu in obramniku. Evo sadov tolikanj hvaljene politike starega Fitzursa, ki daje tem drznim lopovom samo pogum, da se upirajo zoper nas! Da nisem imel tako dobrega oklepa, bi me razbojnik gotovo sedemkrat ustrelil in vest bi ga pekla prav toliko, kakor da je položil srnjaka ob lovskem času. Vse zakovice na oklepju mi je preštel s svojimi vateljskimi puščicami, ki so mi trkale ob rebra tako brezobzirno, kakor da imam železne kosti. Ako ne bi nosil

pod opravo španske verižnjače, me ne bi bilo več na svetu.«

»A postojanko ste ohranili,« je rekel templjar; »mi na tej strani smo izgubili vnanjo utrdbo.«

»To je huda izguba,« je dejal de Bracy; »lopovi imajo zdaj zaklon, da morejo še huje pritisniti na grad; ako ne bomo zelo pazili nanje, lahko zavzamejo nezastraženi vogal kakega stolpa ali vderejo skozi kako pozabljeno okno in navale na nas. Premalo nas je, da bi mogli braniti vsako točko, in moštvo toži, da se ne more nikjer pokazati, ne da bi pribirnelo na vsakega posameznika toliko puščic kakor na tarčo ob ljudski veselici. Zdaj umira še Front de Boeuf in nam ne bo mogel več pomagati s svojo bikovo glavo in bikovo silo. Kaj pravite, sir Brian, ali ne bi bilo bolje, da se sprizajzimo z neizogibnostjo in potolažimo lopove s tem, da jim vrnemo jetnike?«

»Kaj?« je vzkliknil templjar, »jetnike naj jim predamo, da nas bo vsak zasmehoval in preziral kot hrabre bojevnike, ki so bili dovolj pogumni, da so z nočnim napadom zajeli družbo nezaščitenih potnikov, niso pa mogli braniti tega močnega gradu pred trumom brezdomnih hajdukov, ki jim povečujejo svinjarji, burkači in vsakovrsten izvirček človeštva? — Sramujte se tega nasveta, Maurice de Bracy! — Razvaline tega gradu naj pokopljejo mene in mojo sramoto, preden pristanem na tako podel in nečasten odgovor.«

»Nu prav, vrniva se na branike,« je malomarno rekel de Bracy; »ni ga še rodila zemlja ne Turka ne templjarja, ki bi mu bilo do življenja manj, nego je meni. Misli pa, da ni sramota, ako želim, da bi imel pri sebi vsaj še petdeset svojih hrabrih kopjenikov! — Oh, moji vrli dečki, če bi vedeli, kako trda prede danes vašemu poveljniku, kako naglo kmalu bi se ta lohovska sodruga naveličala boja z vami!«

»Želi si, kogar ti drago,« je dejal templjar; »glejva le, da se obraniva, kolikor je

možno z ljudmi, ki jih še imava. Večina njih so Front de Boeufovi pristaši, ki jih Angleži mrzijo zaradi tisočernih objestnosti in zatiranj.«

»Tem bolje,« je rekel de Bracy; »ti surovi sužnji se bodo branili do poslednje kaplje krvi, preden se predajo maščevalnosti seljakov, ki nas oblegajo. Stopiva. Brian de Bois-Guilbert, in misliiva na dejanje; naj ostane Maurice de Bracy živ ali pogine — videl boš, da se izkaže danes vrednega svojih prednikov in svoje plemenite krvi.«

»Na obzidje!« mu je pritrdil templjar; in oba sta se vzpela na branike, da bi storila v obrambo trdnjave vse, kar premore moštvo in kar svetuje spretni bojevniški um. Oba sta takoj uvidela, da je obzidje tik nasproti izgubljeni vnanje utrdbe najbolj ogroženo. Res je ločil jarek mostišče in grad in oblegalci niso mogli navaliti na stranska vrata, ne da bi premagali to oviro. Toda templjar in de Bracy sta bila prepričana, da bodo skušali s silnim navalom obrniti glavno pažnjo braniteljev semkaj, vtem pa bodo pripravljani, da se okoristijo z vsako pomanjkljivostjo obrambe na drugih krajih. Spričo majhnega števila svojih ljudi se viteza nista mogla drugače zavaruovati proti takemu presenečenju in sta le razpostavila ob zidu nekaj straž, katerim sta naročila, naj zaženo poplah, če bi pretila nevarnost. Medtem sta se domenila, da bo Bracy poveljeval branilcem pri zadnjih vratih, templjar pa si je pridržal od dvajset mož kot založno četo, ki jo bo mogel vreči na vsako drugo točko, ako bi bila ne nadoma ogrožena. Nesrečna posledica izgube mostišča je bilo tudi to, da obleganci niso mogli tako dobro opazovati sovražnikovega gibanja, čeprav so bili grajski zidovi mnogo višji od vnanje utrdbe; tik pred izpadnimi vrati mostišča je namreč raslo gosto grmovje, kamor so mogli spraviti napadalci toliko moštva, kolikor so hoteli — in ne samo brez nevarnosti, ampak celo tako, da grajska posadka niti ni vedela zanj.

(Dalje prihodnjič)

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 6. 12.: 7.00 Duhovni nagovor - 8.00 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. - PONEDELJEK, 7. 12.: 13.45 Informacije - Prešeren na Koroškem - TOREK, 8. 12.: 7.00 Duhovni nagovor - Angel gospodov je oznanil Mariji. - SREDA, 9. 12.: 13.45 Informacije - športni mozaik - Koroška povest (V. Polanšek: Obirjan - 6). - ČETRTEK, 10. 12.: 13.45 Informacije - Našim mladim poslušalcem - Uglasbitve na Prešernove stihe. - PETEK, 11. 12.: 13.45 Informacije - Cerkev in svet - Kulturna panorama. - SOBOTA, 12. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca. - 14.00 Nobel in njegova oporoka.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

PETEK, 4. decembra: 10.00 TV v šoli: Živali z rogami in rogovjem - 10.30 Področje Kapfenberga - 11.00 Program za delavce: Ločene postelje - 18.00 Dunajsko mestno središče - 18.20 »Policaј Bromel«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - slika - 18.50 Cesarčin sel - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 »Izobraženi hlapci«, burka Johanna Nestroja - 22.55 Časovni potek dogodkov - 21.55 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.10 Spotoma ob koncu tedna - 22.15 Mednarodni dunajski dnevi jazza.

SOBOTA, 5. decembra: 15.35 Koncert ORF - 16.15 Za otroke od 5. leta dalje: »Hišica« - 16.40 Za otroke od 6. leta dalje: »Krt kot vrtnar« - 16.50 Srečni Janko - pravljica - 17.05 Za mladino od 14. leta dalje: Klub Beatlov - 17.35 Za družino: Ida Rogalski - 18.00 Magazin - 18.20 »Policaј Bromel«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Kultura - aktualno - 18.50 Heinz Conrads v soboto zvečer - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 šport - 22.15 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.30 »Zvezda zakona«.

NEDELJA, 6. decembra: 15.30 Za otroke od 6. leta dalje: »Opoldanska čarodejka« - 16.00 Za otroke od 8. leta dalje: »Cappuccetto« - 16.20 Za otroke od 11. leta dalje: »Začarani otoki« - 17.35 Za mladino od 14. leta dalje: Stik - 18.00 Iz moje knjižnice - 18.25 »Policaј Bromel«, lahko noč za najmlajše - 18.30 Eggenbergerjev glasbeni koledar za december - 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna - 19.30 šport - 20.00 Adventni pogovor 1970 (1. del) - 20.15 Peter Alexander - 21.55 Ludwig van Beethoven 3. del - 22.55 Čas v sliki - nočna izdaja.

PONEDELJEK, 7. decembra: 18.00 Znanje - aktualno - 18.20 »Policaј Bromel«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - slika - 18.50 Leto z nedeljo - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 Filmske zgodbe iz Avstrije - 21.05 šport - 22.05 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.20 Adolf Loos - 22.40 »Dva moža, prašič in noč v Parizu«, filmska komedija.

TOREK, 8. decembra: 16.00 Appenzelske gosli - 16.30 Za otroke od 5. leta dalje - »Opica Sambo« - 16.35 Za otroke od 6. leta dalje: »Nespodobni ptič« - 16.55 Ahme, čevljar - 17.30 Za družino: šport - 18.00 Afrika na pohodu - 18.25 »Policaј Bromel«, lahko noč za najmlajše - 18.30 Zakladnica Albertina - 19.00 Servus sosed: Elfrie-

de Ott obišče Liechtenstein - 19.30 Čas v sliki - 19.55 šport - 20.00 Adventni pogovor 1970 - 20.15 Leoncavallova opera v dveh dejanjih »Bajazzo« - 22.15 Čas v sliki - nočna izdaja.

SREDA, 9. decembra: 10.00 TV v šoli: Cerkevna glasba danes - 10.30 Renesansa - 11.00 Program za delavce: »Divje rdeče jagode« - 12.30 šport - 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: »Snežak« - 17.15 Za otroke od 11. leta dalje: Mali športni ABC - 17.40 Za družino: Pri cvetličnem doktorju - 18.00 Francoščina - 18.20 »Policaј Bromel«, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - podoba - 18.50 Kuhinja v televiziji - 19.16 ORF danes zvečer - 20.06 šport - 20.15 Panorama - 21.15 Moonejev stanovanjski voz - 22.35 Čas v sliki - nočna izdaja.

ČETRTEK, 10. decembra: 10.00 TV v šoli: Gost pri Heinrichu Waggenerju - 10.45 Pojm središčne projekcije - 11.00 Fizika za vse - 11.30 Nepoznano sosedstvo - 12.00 Dunajska šola - 18.00 Italijansčina - 18.20 »Policaј Bromel«, lahko noč za najmlajše - 18.25 šport - 18.50 Decernat M - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 šport - 20.15 Sneg na Kilimandžaru - 22.00 Po sledih Egona Schieleja - 22.45 Čas v sliki - nočna izdaja.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

PETEK, 4. 12.: 9.30 TV v šoli: Škodljivosti v kemiji - 11.00 Angleščina - 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 17.45 Bratovščina sinjega galeba - VII. del - 18.30 Popularna glasba - 19.05 Svet na zaslону Dobra sosed - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Bratje Marx na dirkah - ameriški film - 22.00 Obletnica v hiši - posnetek II. dela koncerta - 23.05 Poročila.

SOBOTA, 5. 12.: 9.35 TV v šoli - 11.00 Osnove splošne izobrazbe - 11.30 Oddaja za prosvetne de-

9.35 Kmetijski razgledi: Zgodba o napredku - 10.00 Kmetijska oddaja - 10.50 Otroška matineja: Bratovščina Sinjega galeba, Svet v katerem živimo - 11.40 TV kašpot - športno popoldne - 18.30 Mestece Peyton - serijski film - 20.00 TV dnevnik 20.35 Levičarji - humoristična oddaja - 21.35 Športni pregled - 22.05 Poročila.

PONEDELJEK, 7. 12.: 9.35 TV v šoli - 10.30 Angleščina - 11.00 Osnove splošne izobrazbe - 15.40 Angleščina - 16.10 Francoščina - 18.00 Zgodbe o Tuktuju - mladinski film - 18.30 Po sledih napredka - 19.05 Diapazon - glasbena oddaja - 20.30 TV dnevnik - 20.35 D. Rupel: Stari časi - TV drama - 21.20 Znani obrazi - 22.30 Poročila.

TOREK, 8. 12.: 9.35 TV v šoli - 10.40 Ruščina - 11.00 Osnove splošne izobrazbe - 15.55 TV vrtec - 16.10 Angleščina - 17.15 L. van Beethoven: V. Simfonija - 18.00 Pravljica: Jaz sem tiger - 18.30 Torkov večer z ansambлом Richie Vadrnala iz Clevelanda - 19.05 Vprašanje neke tablete - 19.30 Osebnega nega - lasje - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Moja soproga - 22.30 Poročila - ...Boks Clay: Bonavena - posnetek.

SREDA, 9. 12.: 9.35 TV v šoli - 11.00 Osnove splošne izobrazbe - 15.45 Košarka - 18.00 Moskva: Hokej SZ-ČSSR - 20.15 TV dnevnik - 20.45 Teh naših petdeset let - Lcto 1944 - 22.00 Italija danes - reportaža - 22.35 Poročila.

ČETRTEK, 10. 12.: 9.35 TV v šoli - 10.30 Nemščina - 10.45 Angleščina - 11.00 Francoščina - 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 17.45 Veseli tobogan: Kozjansko II. - 18.30 Velika pustolovščina - serijski film - 19.05 Enkrat v tednu - 19.20 Doktor v hiši - serijska oddaja - 20.00 TV dnevnik - 20.35 A. Marodič: Posebni odred - 21.25 Večer z Milanom Osredkarjem - 22.00 L. van Beethoven: VIII. simfonija - 22.40 Poročila.

PETEK, 11. 12.: 9.30 TV v šoli - 11.00 Angleščina - 17.45 Bratovščina sinjega galeba - 18.30 Jazz portret - 19.00 Mozaik - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Nočni prehod - ameriški film - 22.40 Poročila - 22.45 Hokej švedska:ČSSR - posnetek.

DOM V TINJAH

vabi dekleta od 14. leta naprej

na tečaj za spretno roke

Začetek: v soboto, 12. decembra 1970, zjutraj ob 9. uri.

Zaključek: v nedeljo, 13. decembra, popoldne ob 16. uri.

Pridete lahko tudi že v petek zvečer!

Na tem tečaju: Vse za Božič; boš delala jaslice, božične biljetke, majhna, a osebna darila, okraske za božično mizo in božično drevo, božične sveče, zvezdice in še mnogo več.

Tečaj vodi strokovna učiteljica gđ. Anica Fugger.

Dekle, prijavi se do 10. dec. 1970, pri: Katoliška mladina, 9020 Klagenfurt-Celovec, Viktringer Ring 26, ali pri domačem župniku ali kaplanu.

ERÖFFNUNGSPREISE in Klagenfurt bei SATTLER am Heuplatz z. B. Kinder-Rippstrumpfhosen S 15.-

Damska moda

Scheibel

v veliki izbiri v strokovni trgovini

Klagenfurt-Celovec, Kramergasse 11
Telefon 83 395

TIROLIA peči na olje 90 m³ samo šil. 1750.-

AEG-avtomatični pralni stroj 4 kg že za šil. 4.600.-

Tako ugodno dobite samo v trgovini

KATARINA in ADOLF KRIVOGRAD

9143 St. Michael / Bleiburg
Šmihel nad Pliberkom
Tel. 04235-34 1 97

Vsakovrstne električne stroje dobite na 24 mesečne obroke brez obrestil!

GRADNJA HLEVSKIH NAPRAV IN POPRAVLJALNICA

THOMAS GALLOB

9586 Fürnitz-Oberrain

Brunca-Zgornji Breg
Telefon 0 42 57 - 239

PASSAP STRICKAPPARATE - ein prächtiges Weihnachtsgeschenk.

WOLLBAR bei der Kapuzinerkirche, Klagenfurt

Ein Geschäft wie jedes

andere?

Keineswegs, sondern ein KONSUM. Na und? Ja, auf das Und kommt's an. KONSUM-Mitglieder sind Mitbesitzer. Kaufen im eigenen Geschäft. Entscheiden mit und bekommen Rückvergütung auf alle Einkäufe. Im vergangenen Jahr 88 Millionen Schilling. Darum sind 500.000 Familien Mitglied im

KONSUM

lavce - 16.50 Po domače - 17.20 Ivanhoe - serijski film - 17.45 Državno prvenstvo v košarki - 19.20 Po poti slovenske državnosti - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Rodovnik - zabavno glasbena oddaja - 21.40 Svet v katerem živimo - 22.05 Nepremagljivi - 22.55 TV kašpot - 23.15 Poročila.

NEDELJA, 6. 12.: 9.30 Pet minut po domače -

PASSAP STRICKAPPARATE - ein prächtiges Weihnachtsgeschenk.

WOLLBAR bei der Kapuzinerkirche, Klagenfurt

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne vodne naprave, betonske izdelke, ureditev poni. kovalnih jam in LECA-izdelke - tudi na ob. roke - ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK

J. PAGITZ, Ferlach-Borovlje

Telefon 04 2 27 / 375
(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

ZIMA PRIDE!

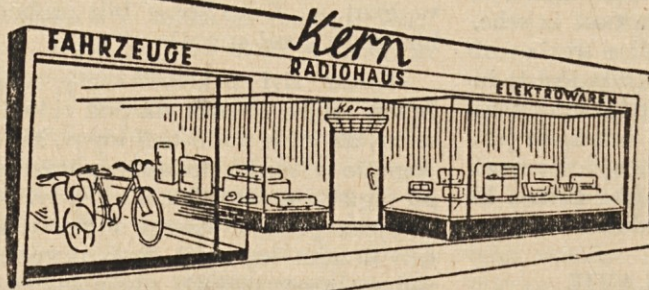
Peči na olje
Vrata za garaže
pri RUTARIJU v Dobrli vesi

Podjurski trgovski center
Bratje RUTAR & Co.

Dobrli ves - Eberndorf

KUPUJTE pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Radioaparati
Sivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus KERN

Klagenfurt, Burggasse